

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 12.04.1996
KOM(96) 79 endelig udg.

96/0055 (COD)

Rapport om gennemførelsen af direktiv 90/88

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om ændring af direktiv 87/102, som ændret ved direktiv 90/88, om indbyrdes
tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om
forbrugerkredit

(forelagt af Kommissionen)

I.	<u>Indledning og resumé</u>	1
II	<u>Den matematiske formel i direktiv 90/88/EØF</u>	4
	1. Simpel renteberegning	5
	2. Årlig rente og rentes rente	5
	3. Den 1-årige tilskrivningsperiode	6
	4. EF-formlen	8
	a) Nutidsværdi	9
	b) Opsummering af forskellige beregninger: Σ -symbolet	9
III	<u>Beregning af de årlige omkostninger i procent i EF- og andre medlemmer af EØS</u>	11
	1. Almindelige bemærkninger	11
	a) Renten og de årlige omkostninger i procent	11
	b) Definitioner af de årlige omkostninger i procent	12
	2. Anvendelse af EF-formlen	14
	3. Beregningen af de årlige omkostninger i procent i Tyskland og Frankrig	15
	a) Den tyske metode	15
	b) Den franske metode	17
	c) Sammenligning mellem EF-formlen og den tyske og franske metode	18
	4. Argumenter til fordel for EF-formlen	20
IV.	<u>Omkostningselementer, der skal medregnes</u>	22
	a) Omkostningselementer	22
	b) Situationen i medlemsstaterne	22
V.	<u>Andre spørgsmål</u>	29
	1. Betegnelse for de årlige omkostninger i procent	29
	2. Nøjagtighed	32
	3. Tidsdefinitioner	32
VI.	<u>Konklusioner og anbefalinger</u>	35
Bilag:		
I	Artikel 1 og 1a i direktiv 87/102 (som ændret ved direktiv 90/88)	37
II	National lovgivning til gennemførelse af direktiv 90/88	39
III	De forskellige formler, der anvendes (tysk, fransk, finsk)	44

I. Indledning og resumé

1. Den 22. februar 1990 vedtog Rådet direktiv 90/88 om ændring af direktiv 87/102 "om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit". Direktivet trådte i kraft den 31. december 1992.

2. I medfør af artikel 1a, stk. 5, litra b), i det ændrede direktiv skal Kommissionen "(forelægge) Rådet en rapport ledsaget af et forslag, som på baggrund af erfaringerne gør det muligt at anvende en enkelt matematisk fællesskabsmetode til beregning af de årlige omkostninger i procent".

I medfør af artikel 1a, stk. 5, litra c), skal Rådet "med kvalificeret flertal på grundlag af forslaget fra Kommissionen (træffe) afgørelse inden den 1. januar 1996".

Baggrund¹

3. I det første direktiv om forbrugerkredit, nemlig direktiv 87/102/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit², indførtes princippet om, at de "årlige omkostninger i procent" skulle beregnes på en ensartet måde. Selv om princippet blev vedtaget, stod beregningsmåden fortsat åben. Efter drøftelser med regeringsekspertes fremlagde Kommissionen et forslag til direktiv³, som senere blev ændret⁴, således at det ikke alene regulerede det matematiske aspekt, men også de elementer, der skulle indgå i beregningen. Direktiv 90/88 blev vedtaget af Rådet den 22. februar 1990. Ved direktivet blev der indført en fællesskabsmetode til beregning af de "årlige omkostninger i procent" i forbindelse med forbrugerkredit, og de kreditomkostningselementer, der skulle indgå i beregningen, blev fastsat ved angivelse af de omkostninger, der ikke skulle medregnes⁵.

4. Alle medlemsstater skulle i det mindste sikre, at der på deres område kun blev anvendt én matematisk metode til beregning af "de årlige omkostninger i procent". De medlemsstater, som anvendte en anden matematisk metode til beregning af de "årlige omkostninger i procent" (før 1. marts 1990), kunne fortsætte hermed i en overgangsperiode indtil 1. januar 1996.

5. Direktiv 90/88 blev indarbejdet i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), hvorfor denne rapport omfatter Island, Liechtenstein og Norge såvel som de 15 medlemmer i Den Europæiske Union.

6. I artikel 1a, stk. 5, litra b), pålægges det Kommissionen at forelægge Rådet "en rapport ledsaget af et forslag", som gør det muligt at anvende en enkelt

---

¹ Nærmere oplysninger om baggrunden for direktiverne 87/102 og 90/88 findes i kapitel 2 i beretningen om gennemførelsen af direktiv 87/102: KOM(95)117 af 11.05.95.

² EFT L 42 af 12.2.87, s. 48.

³ EFT C 155 af 14.6.88, s. 10.

⁴ EFT C 155 af 23.6.89, s. 4.

⁵ Betragtning 3, direktiv 90/88.

matematisk fællesskabsmetode til beregning af de "årige omkostninger i procent". I overensstemmelse hermed antog Kommissionen en konsulent, som var ekspert inden for finansieringsmatematik, til at undersøge gennemførelsen af direktiv 90/88 i EF- og EFTA-medlemsstaterne⁶. Der blev også optaget kontakt og afholdt møder med regeringsekspertter mellem april 1995 og januar 1996. På grundlag af resultaterne af ovennævnte undersøgelse og andre undersøgelser om gennemførelsen af direktivet i national lovgivning⁷, navnlig resultaterne af kontakter med regeringsekspertter, fremlægger Kommissionen denne rapport, som ledsages af et forslag til direktiv⁸, som "på baggrund af erfaringerne gør det muligt at anvende en enkelt matematisk fællesskabsmetode til beregning af de årige omkostninger i procent".

7. Direktivet kræver således en vurdering og en rapport, som "på baggrund af erfaringen gør det muligt at anvende en enkelt matematisk fællesskabsmetode...". Dette kræver, at man undersøger andre spørgsmål end den matematiske metode alene for at nå frem til en ensartet anvendelse af denne.

Rapportens konklusioner⁹

8. Direktivet er gennemført i de fleste af EF- og EFTA-medlemsstaterne. Den metode, der er beskrevet i direktivets bilag II, anvendes nu i alle EF-medlemsstater og andre medlemmer af EØS, bortset fra Tyskland, Frankrig¹⁰ og Finland.

9. Hvad angår definitionen af de "årige omkostninger i procent" (ÅOP) må der foretages visse sproglige ændringer i den engelske og græske udgave af artikel 1a, stk. 1, litra a).

10. Selv om de sproglige elementer, der indgår i udtrykket, ikke er helt identiske efter gennemførelsen af direktivet i medlemsstaterne, ville dette have været ønskeligt af hensyn til gennemsigtigheden. Men da der er gjort en stor indsats for at gøre forbrugerne bekendt med betydningen af de udtryk, der nu anvendes i hver enkelt medlemsstat, synes det ikke at være hensigtsmæssigt at foreslå en ændring af ordlyden på de forskellige sprog. Men det vil alligevel være en fordel med et fællestræk, som gør det muligt for forbrugerne at genkende udtrykkene, navnlig når de handler på tværs af grænserne. Efter drøftelser med regeringsekspertter og i overensstemmelse med proportionalitets- og subsidiaritetsprincipperne foreslås det, at der ud over det nuværende udtryk skal kræves anvendelse af et symbol, som skal

---

⁶ Study of the method of calculation of APR in EEA States, kontrakt AO 2600/94/000101. Kan fås ved henvendelse til GD XXIV.

⁷ Se fodnote 3 i KOM(95) 117, Beretning om gennemførelsen af direktiv 87/102/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit.

⁸ Selv om udtrykket 'afgørelse' anvendes i artikel 1a, stk. 5, litra c), er dette ikke en 'afgørelse' som defineret i traktatens artikel 189, men snarere et direktiv, idet dets formål er at få medlemsstaterne til at ændre deres love. Dette forklares nærmere i den begrundelse, som ledsager direktivforslaget.

⁹ Kapitel VI nedenfor.

¹⁰ Se bilag II til dette dokument.

være ens i de forskellige medlemsstater. Dette vil ikke medføre sproglige ændringer, men vil alene indebære en mindre ekstraudgift i forbindelse med gennemførelsen i medlemsstaterne.

11. Med hensyn til den matematiske formel er det blevet bekræftet, at formlen i direktiv 90/88 er den eneste korrekte, hvorfor det anbefales, at den lægges til grund og anvendes generelt i alle EF-medlemsstater og andre medlemmer af EØS.

12. Med hensyn til de omkostningselementer, der bør indgå i beregningen af de årlige omkostninger i procent har direktivets gennemførelse i de nationale lovgivninger ført til en situation, hvor der er et harmoniseret mindsteniveau for beskyttelse af alle forbrugere i alle EF-medlemsstater og andre medlemmer af EØS. Da medlemsstaterne kun melder om få problemer i den forbindelse, og da de eventuelle forskelle vil være minimale, er der foreløbig ikke noget forslag om at ændre listen over undtagelser i artikel 1a, stk. 2.

13. Derfor fremlægges der samtidig med denne rapport et udkast til direktiv indeholdende følgende ændringer til direktiv 90/88:

- krav om ud over udtrykket "årlige omkostninger i procent" at anvende et fælles logo (symbol), som skal være identisk i de forskellige medlemsstater
- artikel 1a, stk. 5, ophæves, således at bestemmelsen om overgangsforanstaltninger og henvisningen til denne rapport og ledsagende lovgivningsforslag udelades
- artikel 1a, stk. 3, ophæves, da denne mulighed ikke er blevet udnyttet i nogen medlemsstat¹¹
- i direktivets bilag II indsættes et krav om en nøjagtighed på to decimaler - og bilag III ændres eventuelt tilsvarende
- i direktivets bilag II indsættes et krav om anvendelse af et år bestående af 365 eller 366 dage - og bilag III ændres eventuelt tilsvarende
- sproglige ændringer i den engelsk- og græksprogede udgave af direktivet, artikel 1a, stk. 1, litra a)

14. For så vidt angår andre væsentlige elementer i direktiv 90/88/EØF vil eventuelle ændringsforslag blive behandlet sammen med eventuelle forslag, som resultatet af høringen om beretningen om gennemførelse af direktiv 87/102 måtte give anledning til¹².

¹¹ Der er ikke fremkommet indvendinger imod dette forslag fra medlemsstaterne hverken på mødet i april 1995 (afsnit 6 ovenfor) eller siden.

¹² Fodnote 1 ovenfor.

II Den matematiske formel i direktiv 90/88/EØF

15. Ved direktiv 90/88 blev det krav om prisangivelse i forbindelse med forbrugerkredit, der allerede fandtes i direktiv 87/102/EØF, udvidet til at omfatte et krav om en fælles metode til beregning af "de årlige omkostninger i procent". Meningen var, at der herved skulle føjes et almindeligt defineret og anerkendt prisangivelseselement til forbrugerkreditter, således at prisen for disse blev sammenlignelige i hele EF, og således at priserne på de forskellige former for forbrugerkredit også blev sammenlignelige.

16. I direktivet fastsattes den matematiske metode til beregning af "de årlige omkostninger i procent" samt de omkostningselementer, der skulle indgå i beregningen¹³. Herudover blev der opstillet nogle antagelser vedrørende visse former for forbrugerkredit, f.eks. kreditter med ubestemt løbetid, som ikke giver alle de oplysninger, der er nødvendige for at beregne "de årlige omkostninger i procent" på tidspunktet for aftalens indgåelse.

17. "De årlige omkostninger i procent" er defineret således:

"den samlede pris for forbrugerkreditten, udtrykt i procent pr. år af det ydede kreditbeløb og beregnet i overensstemmelse med artikel 1a"¹⁴

og

"som er den omkostningsats, som på årsbasis giver samme nutidsværdi af de samlede nuværende eller fremtidige forpligtelser (lån, tilbagebetaling og omkostninger), der er indgået af henholdsvis långiver og forbruger, og som beregnes i overensstemmelse med den matematiske formel i bilag II"¹⁵

18. Denne definition udtrykkes i en matematisk definition i direktivets bilag II. I dette bilag redegøres der i matematiske vendinger for, hvilke forpligtelser der gennem anvendelsen af de årlige omkostninger i procent skal stilles lige med hensyn til nutidsværdi.

19. Alle de matematiske formler, der for tiden anvendes i EF-medlemsstaterne og andre medlemmer af EØS ved beregningen af de årlige omkostninger i procent, bygger i bund og grund på de samme renteberegningsprincipper¹⁶. **Nationale afvigelser, som fører til de forskellige former og giver forskellige resultater, er ikke af matematisk karakter, men skyldes snarere, at de antagelser, man går ud fra i visse medlemsstater, er forskellige.** Hvis antagelserne var identiske, ville resultaterne også være det.

20. Her er det nødvendigt med en forklaring i enkle matematiske vendinger på, hvorledes de matematiske regler fungerer, både for at forstå selve reglerne, og især

---

¹³ Kapitel IV nedenfor.

¹⁴ Artikel 1, stk. 2, litra e), i direktiv 87/102 (som ændret ved direktiv 90/88).

¹⁵ Artikel 1a, stk. 1, litra a), i direktiv 87/102 (som ændret ved direktiv 90/88).

¹⁶ Bilag III til denne rapport.

for at forstå de øvrige beregningsmetoder (den tyske, franske og finske¹⁷ metode), som fører til forskellige resultater som følge af afvigelser i de grundlæggende antagelser.

1. Simpel renteberegning

21. Prisen på en kredit afgøres på grundlag af en kombination af tre faktorer:
- den lånte kapital (A_K)
  - renter og øvrige omkostninger (C_K)
  - den periode, i hvilken låntageren kan benytte kapitalen (t_K)

22. Renten (i) udtrykkes derfor ved ligningen:

$$i = \frac{\text{omkostninger } (C_K)}{\text{kapital } (A_K) * \text{løbetid } (t_K)}$$

23. Går man ud fra konventionen om, at rentesatser udtrykkes i forhold til 100 møntenheder (%) og for étårige perioder (p.a.), bliver ligningen følgende:

$$i\% \text{ p.a.} = \frac{\text{Omkostninger } (C_K) * 100 * 1 \text{ år}}{\text{Kapital } (A_K) * \text{tid } (t_K \text{ i år})}$$

24. Såfremt tiden beregnes i måneder, skal "1 år" i den øverste del af formlen erstattes med "12 måneder". Derfor svarer 130,66 ECU for et lån på 1.000 ECU i et år til en rentesats på

$$130,66 * 100 / 1.000 * 1 = 13,066\% \text{ p.a.}$$

2. Årlig rente og rentes rente

25. I den enkle formel (omkostninger divideret med kapital og tid) regnes der ikke med renters rente. Mens banker altid modtager deres renter ved slutningen af kredittens løbetid, vil en bank, som modtager rentebetalinger inden slutningen af denne periode geninvestere pengene og således opnå yderligere renter. Således vil de faktiske omkostninger i eksemplet ikke alene være de 200 ECU efter 18 måneder, men tillige de yderligere 13,333% af 130,66 ECU (nedsat med det beløb, som indfrielse før forfaldstiden ville koste låntageren).

26. Således svarer den enkle rentesats ikke til de faktiske omkostninger, men resulterer i højere omkostninger, end forbrugeren er gået med til. Med andre ord kan de årlige omkostninger i procent for de forskellige forbrugerkreditaftaler ikke sammenlignes, hvis ikke den periode, for hvilken der tilskrives rente og rentes rente, er den samme.

¹⁷ Finland har under påberåbelse af artikel 1a, stk. 5, litra a), anvendt en anden formel end den, der benyttes i direktivet. Ifølge erklæringer fra regeringsrepræsentanter er Finland rede til, når først der er fundet endeligt frem til en enkelt formel til brug i hele EF, at anvende denne formel. Undtagelsen skyldes ikke principielle hensyn, men ønsket om ikke at skulle vedtage to muligvis forskellige love inden for et kort tidsrum. Finsk lovgivning indeholder faktisk et krav om angivelse af "de samlede omkostninger i procent".

27. Med udgangspunkt i det første eksempel fra direktivets bilag III, hvor løbetiden for et sådant lån ikke er nøjagtig 1 år, men 18 måneder, og omkostningerne beløber sig til 200 ECU, vil den traditionelle enkle formel give følgende resultat:

$$\frac{200 * 100 * 12}{1.000 * 18} = 13,333 \% \text{ p.a.}$$

28. Men i bilagets eksempel bliver resultatet 13,066% p.a. Grunden til denne forskel er, at kreditaftaler indgået med forskellige løbetider ikke kan sammenlignes, hvis ikke der er ens regler for, hvad der skal gøres med den rente, der opnås efter en vis periode. For at benytte et udtryk, der anvendes inden for finansieringsmatematik, er spørgsmålet, hvornår der skal "tilskrives rente og rentes rente".

29. Fastsættelsen af en rentesats for 1 år betyder således ikke alene, at alle rentesatser udtrykkes som "p.a." (dvs. at renten i en kredits løbetid divideres med antallet af måneder og ganges med 12), men også at renten skal tilskrives efter 1 år overalt. Den formel, der anvendes i direktiv 90/88 og i de fleste medlemsstater (i det følgende benævnt EF-formlen), opfylder denne betingelse. I den franske beregningstype indgår denne betingelse overhovedet ikke, hvilket fører til arbitrære tilskrivningsperioder, i praksis 1 måned. Den tyske "360-regel" godtager i princippet en 1-årig tilskrivningsperiode, men afviger fra det, så snart der skal beregnes rente for under et år, navnlig såfremt kredittens løbetid ikke er nøjagtig ét eller flere hele år. Dette skyldes, at det ikke er muligt at beregne rentesatser med en tilskrivningsperiode på 1 år med den enkle formel, der er anført ovenfor.

30. Det er blevet kritiseret, at EF-formlen er så kompliceret, og at der kræves teknisk bistand. I denne forbindelse skal det bemærkes, at den enkle formel kun kan benyttes i en periode, hvor det lånte beløb forbliver konstant. Er der tale om kredit med månedlige afdrag, vil den nøjagtige beregning af de årlige omkostninger i procent kræve en tilnærmelse mellem mange forskellige beregninger. Selv om disse er enkle i sig selv, vil de skulle gentages så mange gange, at der også kræves teknisk bistand.

31. Som det vil fremgå af det følgende, er den EF-formel, som for tiden med held anvendes i langt størstedelen af medlemsstaterne, blot en mere udviklet udgave af tidligere formler (for at tage hensyn til flere variabler). Den er mere hensigtsmæssig og nøjagtigere i brug end de øvrige metoder, der anvendes for tiden.

3. Den 1-årige tilskrivningsperiode

32. Da rentetilskrivning er en uadskillelig del af renteberegningen, må man "kende" rentesatsen for at kunne anvende den enkle formel (for at beregne denne rentesats), da det første års rente skal lægges til den kapital, som vil være rentebærende i den følgende periode (i vort eksempel i de resterende seks måneder af en løbetid på 18 måneder). Rentesatsen kan ikke længere beregnes direkte, men beregnes som en vækstrate (i) i forhold til den oprindelige kapital.

33. En rentesats på 13,066% forøger således den oprindelige kapital med (1 + i)

$$(1 + 0,13066) = 1,13066$$

1.000 ECU beløber sig til $1.000 * (1 + 0,13066) = 1.130,66$ ECU efter ét år.

34. Dette kaldes også en kapital "fremtidsværdi", da den beskriver vækstraten efter en vis tids forløb. Beløbet kan også betragtes som "vækst" i stedet for "rente", da væksten let kan beregnes. Renten er differencen mellem den oprindelige kapital og dens fremtidsværdi efter denne vækst.

35. I tilfælde af en kredit, som tilbagebetales fuldt ud efter to år, opnås det samme resultat efter EF-formlen som efter den franske eller tyske formel. Den tyske og den franske metode anvender den enkle formel to gange:

$$\begin{aligned} \text{År 1} \quad \text{Kapital}_1 &= \text{kapital} + (\text{kapital} * i) \\ \text{År 2} \quad \text{Kapital}_2 &= \text{kapital} + (\text{kapital} * i) + [\text{kapital} + (\text{kapital} * i)] * i \end{aligned}$$

I ovenstående eksempel skal der lægges yderligere $0,13066 * 1.130,66 \text{ ECU} = 147,73 \text{ ECU}$ for renten i det andet år til de $1.130,66 \text{ ECU}$, hvilket giver $1.278,39 \text{ ECU}$.

36. Derimod forenkler EF-formlen blot ligningerne på en velkendt måde under anvendelse af simpel aritmetik:

$$\begin{aligned} \text{Kapital}_1 &= (1 + i) * \text{kapital} \\ \text{Kapital}_2 &= (1 + i) * (1 + i) * \text{kapital} \\ &= (1 + i)^2 * \text{kapital} \end{aligned}$$

Den enkle form kan beregnes direkte med regnemaskiner eller computere, som benytter den eksponentielle form af den samme formel. I vort eksempel er $(1 + 0,13066)^2 * 1.000 \text{ ECU} = 1.278,39 \text{ ECU}$. På samme måde vil formelen efter tre år være $(1 + i)^3 * \text{kapital}$ og efter t år er $\text{kapital}_t = \text{kapital} * (1 + i)^t$.

37. Det samme resultat opnås således efter forskellige formler, men EF-formlen er den enkleste. Denne enkelhed er dog ikke hovedfordelen. Formlen kan også anvendes på brøkdele af et år, fordi "t" udtrykt i år egentlig bør udtrykkes som "t/1", hvilket betyder, at t forudsætter en tilskrivningsperiode på 1 år. Hvis vi udtrykker "t" i måneder, vil "t" blive skrevet som " $t_{\text{måned}}/12$ ".

38. En kapital på 1.000 ECU i seks måneder, udlånt til en rente på 12% , vil vokse til

$$\text{kapital}_6 = 1.000 * (1 + 0,12)^{6/12} = 1.000 * 1,12^{1/2} = 1.058,30052 \text{ ECU}$$

I lighed hermed kan man i stedet for $6/12$ anføre tiden som $182/365$ dage

$$\text{kapital}_{182} = 1.000 * (1 + 0,12)^{182/365} = 1.000 * 1,12^{182/365} = 1.058,13624^{18}$$

39. Med en rentesats på 12% p.a. tjenes 58 ECU i renter på seks måneder, såfremt renten tilskrives hvert år. 58 ECU er under halvdelen af den rente, banken ville have opnået efter 1 år. Men fordi renten udbetales tidligere end forudset i tilskrivningsperioden, kan banken investere disse 58 ECU til 12% i de resterende seks

¹⁸ Resultatet er en anelse anderledes, fordi man ikke kan dele et 365-dages år i to lige store dele.

måneder med en fremtidsværdi på 2 ECU. Dette svarer til de 60 ECU for seks måneder, som ville være opnået, såfremt tilskrivningen fandt sted efter tilskrivningsperioden (1 år). Dette resultat kan man ikke nå frem til med de ældre beregningsmetoder, der stadig anvendes i Frankrig og Tyskland.

40. Efter den tyske metode vil en rente på 12% p.a. af en kapital på 1.000 ECU give nøjagtig 60 ECU på seks måneder. Hvis der er tale om brøkdele af et år, vil den enkle form enten ikke give noget resultat, eller den vil give et resultat ved at afvige fra den underliggende tilskrivningsperiode på 1 år, f.eks. ved at forkorte den til 6 måneder i dette tilfælde. I stedet for p.a. ville det være mere præcist at kalde det 6% pr. halve år.

41. Efter den franske metode skal en rentesats på 6% for et halvt år faktisk ganges med 2 for at nå frem til de årlige omkostninger i procent. Tilskrivningsperioden tillægges således ingen betydning i Frankrig, og den kan aftales vilkårligt ved at fastsætte forskellige tilbagebetalingsperioder (som for forbrugerkrediters vedkommende normalt er månedlige). Efter den franske metode benyttes derfor som regel en månedlig tilskrivningsperiode.

42. I Tyskland foreskrives derimod som regel en årlig tilskrivningsperiode. Men for at undgå eksponentielle beregninger, fraviges denne regel for så vidt angår det sidste år i en kredits løbetid, hvis dette år ikke svarer nøjagtig til 12 måneder. Forbrugerkreditaftaler med en løbetid på under 1 år er således vildledende, når de årlige omkostninger i procent beregnes efter den tyske og den franske metode. Resultaterne er meget forskellige fra hinanden, såfremt løbetiden er over et år¹⁹.

43. I betragtning af, at det udtrykkeligt fremgår af direktiv 90/88/EØF, at det er meningen, at der skal anvendes én metode til beregning af de årlige omkostninger i procent for at lette sammenligningen mellem kredittilbud fra forskellige lande, skal beregningerne bygge på samme forudsætninger. En af de mest grundlæggende forudsætninger er, at de årlige omkostninger i procent hver gang skal beregnes på grundlag af den samme tilskrivningsperiode på 1 år.

44. Kun den matematiske formel i direktiv 90/88, som anvendes i de fleste medlemsstater, opfylder denne betingelse og giver sammenlignelige årlige omkostninger i procent.

4. EF-formlen

45. Denne matematiske formels simpleste form²⁰ er

$$A_K = A_k * (1+i)^t$$

hvor

A_K er det oprindelige lån med tillæg af alle renter og øvrige omkostninger ved udgangen af løbetiden

---

¹⁹ Tabellen i afsnit 86 nedenfor.

²⁰ Denne form tager i praksis ikke fuldt ud hensyn til alle elementer i en transaktion.

A_K er det oprindelige lån
 i er rentesatsen p.a. (men ikke i procent)
 t er lånets løbetid

46. Det ville muligvis have været mere i overensstemmelse med traditionel retlig tankegang, såfremt der i direktivet var lagt vægt på en kredits samlede omkostninger (C) i stedet for dens 'nutidsværdi', selv om den matematiske betydning ville have været den samme. Formlen med C som angivende de samlede omkostninger ville da have været følgende:

Forhøjet kapital + samlede omkostninger = Forhøjet kapital ganget
 med vækstraten i perioden

$$A_K + C = A_K * (1+i)^t$$

47. De årlige omkostninger i procent er den faktor, der repræsenterer væksten af en oprindelig kapital under hensyntagen til alle omkostninger i en given periode med årlig rentetilskrivning udtrykt som en procentdel pr. år. Beregningen bygger på den faktiske tid med en dags nøjagtighed, når lån, tilbagebetalinger og omkostninger debiteres eller krediteres skyldneren. Af hensyn til nøjagtigheden skal resultaterne derfor afrundes til 2 decimaler, og et år skal sættes til 365 dage²¹

a) Nutidsværdi

48. Nutidsværdien af alle tilbagebetalinger og omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit er sædvanligvis det oprindelige lån. Dvs. at såfremt alle de omkostninger, der udtrykkes ved vækstraten, trækkes fra, er der hovedstolen (den oprindelige kapital) tilbage. I forbindelse med de fleste normale beregninger som udtrykt i eksemplerne i bilag III til direktiv 90/88 vil ovenstående formel være tilstrækkelig. Men når der i praksis sker afvigelser, f.eks. når et lån udbetales senere end på tidspunktet for indgåelsen af aftalen (eller mere nøjagtigt den dato, på hvilken renten beregnes), vil lånebeløbet allerede omfatte renter. Lånebeløbet vil derfor skulle indgå i beregningen med sin nutidsværdi. EF-formlen tager derfor hensyn til et låns nutidsværdi som følger:

$$\frac{AK}{(1+i)^t} = \frac{A-K}{(1+i)^t}$$

Såfremt lånet udbetales fra begyndelsen, er $t = 0$.

b) Opsummering af forskellige beregninger: Σ -symbolet

49. De fleste forbrugerkreditaftaler bygger ikke på én tilbagebetaling ved kredittidens ophør, men på ratebetalinger.

50. Da ovenstående formel (og de simple formler, der anvendes i Frankrig og Tyskland) forudsætter en konstant rentebærende kapital i en periode "t", må hver kredit deles i lige så mange kredittransaktioner, som der sker ændringer i den rentebærende kapital.

²¹ Tabellen i afsnit 125 nedenfor.

51. Derfor er satsen for de årlige omkostninger i procent kun korrekt, såfremt den benyttes på samme måde i alle individuelle beregninger, og såfremt summen af alle nutidsværdier (Σ) er lig med summen af lånenes nutidsværdier, eller hvis væksten i lånekapitalen udtrykt som én vækstrate er lig med alle renter og øvrige omkostninger, der påløber straks eller i fremtiden.

52. Det er denne formel, der anvendes i direktivet, hvor Σ -symbolet anvendes for at angive, at man skal finde summen af mange forskellige beregninger. Det er også denne formel, der anvendes i alle EF-medlemsstater og andre medlemmer af EØS bortset fra Tyskland, Frankrig og Finland.

III Beregning af de årlige omkostninger i procent i EF-medlemsstaterne og andre medlemmer af EØS

1. Almindelige bemærkninger

a) Renten og de årlige omkostninger i procent

53. Kreditgivere beregner prisen på kredit på mange forskellige måder og anvender mange forskellige betegnelser²². Selv om der findes nogle generelle retningslinjer for, hvorledes omkostningerne i forbindelse med forbrugerkredit skal beregnes, er definitionerne indbyrdes meget forskellige. Som regel skelner kreditgivere mellem "engangsomkostninger" som f.eks. gebyrer og andre udgifter og "renter" (variable omkostninger omfattende alle omkostninger, som vokser, så længe kreditten løber). Visse banker lægger størst vægt på (den nominelle) rente, andre på gebyrer. Metoderne til sondring mellem gebyrer og renter og til beregning af renterne er ikke alene forskellige fra land til land, men også fra kreditgiver til kreditgiver. Til tider skyldes dette en banks interne cost benefit-beregning, eller at kreditgiveren skal dele fortjenesten med andre institutioner (mæglerhonorarer, forsikringspræmier), eller et ønske om at gøre det lettere for tredjemand (mellemmænd eller mæglere) at foretage individuelle beregninger af kreditomkostningerne.

54. I national ret går man som regel ud fra, at kreditgiver frit kan vælge egnede og ikke vilkårlige metoder til fastlæggelse af omkostningerne i forbindelse med en bestemt kredit. De eneste krav, der stilles, er, at der skal være en gennemsigtig og fuldstændig liste over omkostningerne. I visse lande kan der ikke ske vilkårlig fastsættelse af den nominelle rente i forbindelse med kravene i artikel 8 i direktiv 87/102 (betaling før forfaldstidspunktet). Ifølge denne artikel kræves der nationale regler for beregning af en rimelig nedsættelse af de samlede kreditomkostninger. I visse lande fastsættes det, hvilken procent af de samlede omkostninger der skal tilbagebetales²³, mens det i andre er bestemt, at nedsættelsen kun skal vedrøre de omkostninger, "der vokser med tiden", og som kommer til udtryk i den nominelle rentesats²⁴. Situationen er forskellig fra land til land²⁵, og det samme gælder definitionen af "rimelig". Den regel, der i almindelighed gælder for sådanne

---

²² Af en 1984-undersøgelse fremgår det, at udtrykket "rente" bruges på 13 forskellige måder alene i Tyskland. Det skal bemærkes, at denne vilkårlige anvendelse af udtryk kun vedrører interne beregninger, ikke den ved lov foreskrevne angivelse af "de samlede omkostninger i procent".

²³ I Frankrig udgør dette forhold tre gange det aftalte beløb, hvad angår det næste afdrag; derefter går man tilbage til det oprindelige beløb. Décret 90-979 af 31.10.90 (artikel L311-29).

²⁴ "Rente" i reglerne om prisangivelse må ikke forveksles med den "rente", der er tale om i de restriktive regler om tilbagebetaling af tidsbestemte omkostninger (f.eks. rentes rente), hvor retterne ikke griber direkte ind i aftalens definition af nominal rente, men beregner den del af omkostningerne, der skal tilbagebetales, på ny på grundlag af deres egen definition af rente.

²⁵ I Tyskland har Højesteret statueret, at et "kurstab" skulle betragtes ikke som et engangsgebyr, men som en skjult rente, og at det derfor skulle delvis refunderes i tilfælde af tilbagebetaling før forfaldstid. Bundesgerichtshof, 16.11.93, XI ZR 30/93.

beregninger, er "78-reglen"²⁶. Der er bred enighed om, at denne regel er unøjagtig, men acceptabel i forbindelse med mindre kredittransaktioner.

55. Direktivet greb ikke ind i de metoder til beregning af tilbagebetalinger før tiden, der allerede var i anvendelse, eller i de definitioner af rente, der blev anvendt internt i aftaler. For så vidt angår renten tog direktivet sigte på at harmonisere rentebegrebet, således som det anvendes i betydningen "rentesats" i forbindelse med prisangivelser, dvs. til angivelse af et ensartet krav om angivelse af resultatet af denne omkostningsberegning i form af en i hele Fællesskabet sammenlignelig kreditpris - de årlige omkostninger i procent.

56. På dette punkt er alle medlemsstater enige - ingen af dem overlader det til kontrahenterne at definere, hvorledes de årlige omkostninger i procent skal beregnes, eller hvilke omkostningselementer der skal medtages. Dog har Frankrig og Tyskland som nævnt bevaret visse vilkårlige elementer, for så vidt som kreditgiverne kan påvirke de årlige omkostninger i procent ved at give deres kreditaftaler bestemte løbetider.

57. Der er forskel på, hvorledes denne regulering gennemføres. De fleste lande nøjes ikke med at sætte ord på beregningen og indføje ordene i deres lovgivning, men overlader den matematiske definition til forvaltningerne.

b) Definitioner af de årlige omkostninger i procent

58. I direktiv 90/88 defineres de årlige omkostninger i procent direkte på grundlag af beregningsmåden, mens der i direktiv 87/102²⁷ forudsattes en definition. **I national lovgivning sondres der mellem definitionen af de årlige omkostninger i procent og metoden for beregning heraf**, idet det traditionelle forhold mellem tid, omkostninger og kapital udtrykt i procent på årsbasis er det vigtigste element i definitionen, efterfulgt af beregningsmetoden²⁸.

---

²⁶ "78-reglen", som er nøjagtigt defineret i Section 2.510 i den amerikanske lov om forbrugerkredit Z §226.8(b)(7), har fået sit navn, fordi 78 er summen af tallene fra 1 til 12. I den første måned tjener kreditor 12/78 af den aftalte rente. Efter 2 måneder har kreditor tjent 23/78, dvs. de første 12/78 plus 11/78 ... I den formel, hvor tidsperioderne angives i måneder, defineres de dele af den samlede indtjente rente, der skal refunderes, således:

$$\frac{[\text{restløbetid i måneder} + 1] * \text{restløbetid}}{(\text{løbetid i måneder} + 1) * \text{løbetid i måneder}} * \text{samlet rente}$$

Yderligere kommentarer findes i det tyske *Bundesgerichtshof Neue Juristische Wochenschrift* 1979, s. 542.

²⁷ Artikel 1.2, litra e), i direktiv 87/102 som ændret ved direktiv 90/88.

²⁸ Bilag II til denne rapport indeholder en liste over og en kort gennemgang af den nationale lovgivning til gennemførelse af direktivet.

I Danmark²⁹ kræves angivelse af "de årlige omkostninger i procent"
I Tyskland³⁰ defineres den "oprindelige effektive rente" som "de samlede omkostninger udtrykt som en årlig procentdel af nettokapitalen eller kontantprisen"

I Spanien³¹ defineres den "årlige ækvivalente sats" som de samlede kreditomkostninger udtrykt som en årlig procentdel af den udlånte kapital"

I Frankrig defineres satsen som "den samlede effektive sats"

I Irland³² defineres satsen som de samlede kreditomkostninger udtrykt som "en årlig procentdel af den ydede kredit..."

I italiensk³³ og portugisisk³⁴ ret anvendes en lignende definition.

I Nederlandene³⁵ defineres en "effektiv kreditforrentningsprocent på årsbasis" som belønningen for kreditten ifølge aftalen, udtrykt som en procentdel p.a. af restgælden

I Sverige³⁶ defineres "den effektive rente" som "det beløb, kreditten koster forbrugeren, udtrykt som en årlig procentdel af det ydede kreditbeløb under behørig hensyntagen til afdragsbetalingerne i lånets løbetid".

59. Lignende definitioner kan findes i de øvrige medlemsstater. UK³⁷ er den eneste medlemsstat, der nævner rentetilskrivningsperioden: "De årlige omkostninger i procent er en årlig sats inklusive rentes rente udtrykt i procent, således at a) summen af nutidsværdierne pr. den relevante dato af alle afdrag på kreditten og de samlede kreditomkostninger og b) summen af nutidsværdierne pr. den relevante dato af al kredit ifølge aftalen ville blive den samme, dersom de blev beregnet efter denne sats". I Østrig kombineres begge definitioner i én artikel³⁸, hvori det fastlægges, at de årlige omkostninger i procent er en "faldende procentsats for et helt år, som giver numerisk lighed mellem summen af kreditudbetalingerne og summen af alle betalinger...". I artiklen forklares det, at "satsen udtrykker de samlede kreditomkostninger i forhold til den ydede kredit..."

---

²⁹ § 9.1.4, 1990/398, Lov om kreditaftaler af 13.6.90.

³⁰ § 4, stk. 2, i Verbrauchercreditgesetz af 17.12.90.

³¹ Art. 18 b i Ley de crédito al consumo af 23.3.95.

³² Consumer Credit Act 1995, s. 9.

³³ Art. 19 Legge Comunitaria 142 af 19.2.92.

³⁴ Art. 2, al (a) Decreto-Lei af 21.9.91.

³⁵ Art. 1.2 k Wet op het consumentenkrediet af 4.7.90.

³⁶ § 2 i Konsumentkreditlag. 830 af 1992.

³⁷ Statutory Instrument on Consumer Credit Regulation 1980/51 § 9, stk. 1.

³⁸ Afsnit VIII, § 33, stk. 4, i Bankwesengesetz 1993/532.

2. Anvendelse af EF-formlen

60. Med undtagelse af Tyskland, Frankrig og Finland har alle medlemmer af EF og EFTA indarbejdet EF-formlen i deres nationale lovgivning. De fleste af dem (bortset fra Det Forenede Kongerige) gjorde dette som følge af direktivet.

61. I visse tilfælde blev ordlyden af artikel 1a anvendt, og den matematiske ligning i bilag II kopieret. Dog blev symbolerne i nogle tilfælde erstattet af andre (fordi man mente, at formelen ville være lettere at læse, hvis den indeholdt forskellige symboler for tilbagebetalinger og lån). Nogle lande har uændret inkorporeret direktivets matematiske formel i deres lovgivning. Dette gælder Danmark, Grækenland, Italien, Luxembourg, Portugal, Sverige og Island.

62. De øvrige medlemsstater har enten anvendt andre symboler, opstillet andre eksempler eller givet flere forklaringer vedrørende formelens opbygning, samtidig med at de har fastholdt grundligningen. De har anvendt udtrykket "intern afkastningsgrad" eller eksponentiel vækst:

- I Belgien³⁹ omskrives den "balancerede kontantværdiligning" i direktivet under anvendelse af andre symboler. Det beskrives, hvorledes denne ligning kan løses ved hjælp af gentagelser, og fremgangsmåden illustreres ved hjælp af forskellige eksempler
- I Spanien⁴⁰ anvendes en to-trinsformel, og i bilaget gives findes der nogle eksempler, som afviger fra direktivets
- I Irland⁴¹ forklares betingelserne for anvendelsen af formelen i ord. Navnlig forklares vækst, kontantværdi og fremgangsmåden præget af gentagelser. Endvidere behandles spørgsmålet om nøjagtighed
- I Nederlandene er der udarbejdet "regler vedrørende den effektive kreditafkastningsgrad"⁴², som behandler de matematiske fremgangsmåder ret detaljeret. Den "effektive kreditforrentningsprocent på årsbasis" udvikles på grundlag af restgælden. Der gives også en beregning vedrørende kreditter med ubestemt løbetid.
- I Østrig⁴³ anvendes EF-formlen med andre symboler, og der gives en forklaring på den "fiktive årlige rentesats" for kreditter med ubestemt løbetid.
- I UK indeholder Consumer Credit Act en lang række regler vedrørende de almindelige krav. Den matematiske formel i direktiv 90/88 er omskrevet⁴⁴, og der gives tre eksempler, hvori der anvendes

---

³⁹ Arrêté Royal 2311 af 4.8.92 (som ændret den 29.4.93 ved 1381/1993).

⁴⁰ Artikel 18a i Ley de crédito al consumo, 23.3.95.

⁴¹ Consumer Credit Act 1995.

⁴² Regeling effectief kredietvergoedingspercentage af 6.11.91.

⁴³ Afsnit VIII, § 33, stk. 4, i Bankwesengesetz.

⁴⁴ Statutory Instrument 15 af 1980 The Consumer Credit (Total Charge for Credit) Regulations 1980 af 29.1.80, §§ 6-11.

matematiske fremgangsmåder af varierende sværhedsgrad.

I Norge⁴⁵ beregnes "den effektive rente" efter samme formel som i direktivet.

3. Beregningen af de årlige omkostninger i procent i Tyskland og Frankrig

63. Som nævnt ovenfor skyldes forskellen mellem de matematiske formler, der anvendes i Tyskland og Frankrig, og EF-formlen, hovedsagelig de to landes manglende vilje til at anvende eksponentielle beregninger. Matematisk fører dette til en situation, hvor ingen af de to lande kan anvende en etårig rentetilskrivningsperiode under alle omstændigheder.

a) Den tyske metode

64. Efter den tyske metode beregnes renten for 12 måneder. Renten tilskrives ved udgangen af denne periode, hvorefter man går over til renteberegningerne for de følgende 12 måneder. Såfremt det sidste år ikke har 12 måneder, tilskrives renten på et tidligere tidspunkt. Retligt opnås dette resultat gennem udviklede henvisninger. I § 4 i loven om forbrugercredit henvises der til § 4 i loven om prisangivelser, som igen for så vidt angår renteberegningen henviser til § 608 i den borgerlige lovbog.

65. Men i § 608 omtales "renteberegningen" ikke. Den behandler alene spørgsmålet om, hvornår debitorer skal betale rente, når der ikke foreligger nogen aftale (i så fald foreskrives det, at renten skal betales årligt eller, såfremt lånet tilbagebetales på under 1 år, på tilbagebetalingstidspunktet. Ved § 4 i loven om prisangivelser anvendes denne regel i forbindelse med renteberegninger. Der henvises nemlig til reglen, der beskrives som "kaskade-metoden" (Staffelmethode).

66. Som nævnt ovenfor er tidspunktet for rentens betaling ikke knyttet til tidspunktet for dens tilskrivning, såfremt den eksponentielle beregningsmåde anvendes.

67. I praksis er den virkelige kilde til den tyske metode et notat fra Bund-Länder-Kommission, "Preisauszeichnung"⁴⁶, Heri forklares metoden, og der opstilles en formel, som bygger på eksponentielle beregningsmåder. Disse er dog pr. definition mere udviklede end EF-formlen, fordi simple beregninger bliver meget komplicerede, hvis de udtrykkes i korrekte matematiske vendinger. Metoden kendes som "360-dages metoden", fordi den bygger på den yderligere antagelse, at et år har 360 dage.

68. Den tyske formel rejser et problem, ikke alene med hensyn til sammenligninger med produkter fra andre medlemsstater, men også med hensyn til sammenligninger med andre produkter fra Tyskland. Navnlig bliver en kredit med en løbetid på under 1 år væsentligt ændret, såfremt man anvender den tyske definition af de årlige omkostninger i procent.

69. Såfremt forbrugeren har valget mellem

---

⁴⁵ Forskrift til kreditkjøpsloven af 15.7.86, nr. 1616.

⁴⁶ Et administrativt organ, som opstiller principperne for tilsynet med prisangivelser. Formlen findes i Bund-Länder Ausschusses "Preisangaben", Bemeinsamen Amtsblatt des Landes Baden-Württemberg, side 27, 5.2.93.

- fire på hinanden følgende kreditaftaler, hver af tre måneders varighed og med årlige omkostninger på 12% hver, eller
- én kreditaftale, som løber i 1 år og har årlige omkostninger på 12,5%, beregnet efter den tyske "360 dags-metode", som giver en nettokapital på 1.000 ECU uden ekstraomkostninger, vil forbrugeren skulle betale 125 ECU i rente i det andet tilfælde ved årets udgang og 30 ECU hvert kvartal i det første tilfælde. Men hvis han betaler renten i det første tilfælde ved årets udgang (som i det andet tilfælde), ville dette betyde en yderligere rente på:

$$\begin{aligned}
 & [(12\% \text{ af } 30 \text{ ECU i } 9 \text{ måneder}) + (12\% \text{ af } 30 \text{ ECU i } 6 \text{ måneder}) + (12\% \text{ af } 30 \text{ ECU i } \\
 & 3 \text{ måneder})] = \\
 & = 0,12 * 30 * (9 + 6 + 3)/12 \\
 & = 5,40 \text{ ECU.}
 \end{aligned}$$

70. Selv om den tyske lov om prisangivelse anvendes korrekt, ville forbrugeren have valgt forkert, hvis han havde valgt den "billigere" kredit. 12% p.a. giver nemlig en yderligere rente på 5,40 ECU eller en "effektiv rentesats" på 12,54%.

71. Således kan en forbruger i Tyskland, der indgår en aftale for 42 måneder, og en anden forbruger, som indgår en aftale for 48 måneder, ikke sammenligne de årlige omkostninger i procent, fordi 48 måneders aftalen indebærer 1-årige rentetilskrivningsperioder, mens den anden indebærer en tilskrivningsperiode på 1 år for de første tre år og på 6 måneder for resten af kredittens løbetid. Den tyske metode er ikke "korrekt" i matematisk forstand, fordi reglen om en 1-årig tilskrivningsperiode øjensynligt ikke overholdes i alle tilfælde, og fordi beregninger, som bygger på forskellige almindelige antagelser og vilkår, ikke er lige⁴⁷.

72. Efter det tyske system kræves der to forskellige formler for renteberegning, nemlig "78-reglen" i forbindelse med nedslag og "360-reglen" i forbindelse med prisangivelser. Når det er nødvendigt at beregne nutidsværdien, benytter Tyskland også EF-metoden. EF-metoden ville gøre det muligt at beregne nedslag efter samme formel⁴⁸.

73. Hovedforskellene mellem den tyske metode og EF-metoden er tidsmæssige. De væsentligste forskelle opstår i forbindelse med kortfristet kredit, som er omfattet af direktivets krav om angivelse af de årlige omkostninger i procent. Da direktivet til dels udelader træk på en løbende konto og kreditter, som skal tilbagebetales på under tre måneder eller i højst fire rater over en 12-måneders periode, er de mest slående tilfælde retligt uden for direktivets rækkevidde. Men i direktivet stilles der dog et krav om angivelse af en "årlig rente"⁴⁹ også for sådanne kreditter.

⁴⁷ Der er sket en vis udvikling i de senere år. Den tyske Bundesgerichtshof har i sin afgørelse af 12. marts 1991 (XI ZR 190/90) udtalt, at en bank i tilfælde af tilbagebetaling af et prioritetslån før forfaldstidspunktet kun kan kræve "nutidsværdien" af fremtidige renter som kompensation for tabt fortjeneste. Denne nutidsværdi beregnes efter samme regel som den, der ligger til grund for EF-formlen, og som accepteres af tyske banker. Endvidere benytter visse banker nu EF-formlen til beregning af nedsættelsen af forbrugerkreditten, fordi den gamle "78-regel" ikke kan anvendes i tilfælde, hvor afdragene ikke er lige store.

⁴⁸ For tiden er det nødvendigt at anvende "78-reglen", fordi man efter "360-reglen" ikke kan beregne nedslaget rationelt - ingen bank anvender denne regel.

⁴⁹ Artikel 6 i direktiv 87/102.

74. Selv om denne rente ikke er omfattet af kravene i den matematiske formel i direktiv 90/88, behandles de to former for årlig rente i mange lande på samme måde. Derfor vokser problemet vedrørende kortfristet kredit med en løbetid på under 1 år. F.eks. er navnlig kreditkortkredit den hyppigste form for grænseoverskridende forbrugerkredit. Men selv om kreditkortkredit udtrykkeligt er omfattet af kravet om angivelse af de årlige omkostninger i procent, er den som regel kortfristet og kan således slippe uden om disse forskrifter.

75. Forskellene mellem den tyske metode og EF's metode med hensyn til forbrugerkredit med en løbetid på over 1 år er ikke så væsentlige.

b) Den franske metode

76. I den franske metode til beregning af de årlige omkostninger i procent tages der ikke hensyn til betydningen af en generel rentetilskrivningsperiode. I den relevante anordning⁵⁰ tillades brugen af forskellige perioder og periodesatser, f.eks. 1 måned, 3 måneder, et halvt år osv. Renten tilskrives da inden for hver periode. Det anføres blot, at såfremt betalingerne gennemføres med uregelmæssige intervaller, bør der kun regnes med én periode. Rentesaften for én måned omregnes da ganske enkelt til en årlig rentesats ved at gange den med 12.

77. Denne omregning er vildledende, fordi der angives en årlig rente, som faktisk ikke bygger på årlige tilskrivningsperioder, men på usynlige, især månedlige tilskrivningsperioder. Som vist nedenfor⁵¹ fører dette til meget betydelige forskelle, navnlig i tilfælde af forbrugerkredit med månedlige afdrag. Franske forbrugerkreditaftaler kommer på en kunstig måde til at syne mere forbrugervenlige end kreditaftalerne i alle de øvrige EF-medlemsstater og andre medlemmer af EØS. Den tyske afvigelse er matematisk inkonsekvent og skaber kunstige beregningsvanskeligheder, men den påvirker kun almindelige ratekreditter i ringe grad (virkningerne kan dog være større, såfremt engangsgebyrerne er store). Men den franske metode er så afvigende, at de franske rentesatser er vildledende ikke alene for andre europæere, men også for de franske forbrugere, som ikke får et korrekt billede af forskellene mellem kreditpriserne, f.eks. i forbindelse med kreditter med henholdsvis månedlige og kvartalsvise afdrag.

78. Den franske metode bygger på den tankegang, at de årlige omkostninger i procent skal have til formål at angive forbrugernes byrde (dog synes det at være accepteret, at den nuværende EF-formel normalt benyttes af handlende)⁵². Men denne tankegang er forkert og udtryk for en misforståelse af den funktion, de årlige

⁵⁰ Art. 1 i Décret relatif au calcul du taux effectif global, nr. 1985/944 af 4.9.85.

⁵¹ Afsnit 85 nedenfor. Se tillige § 381 i Gavalda og Stoufflet: *Droit Bancaire* (2. udg.) og § 28 i Biardeaux: *Guide Pratique pour le contrôle des crédits immobiliers*.

⁵² Dette ses f.eks. i de bemærkninger til EF-formlen, Det Økonomiske og Sociale Udvalg fremkom med, da formelen blev foreslået: EFT C 337 af 31.12.88, s. 1-4, afsnit 3.3.1:

Denne formel tager - som normalt hos handlende - hensyn til den løbende geninvestering af udbytte, i dette tilfælde altså i beregningen af udbytte af den geninvestering, der er foretaget med de af kredittageren betalte rater. Dermed ses lånets værdi faktisk fra kreditgiverens og ikke fra kredittagerens synspunkt, eftersom geninvesteringen af udbytte på kreditgiverens betingelser er illusorisk for forbrugeren. ... det drejer sig om belastningen af låntageren."

omkostninger i procent har. De årlige omkostninger i procent angiver ikke "belastningen af forbrugeren". Forbrugere kan kun vurdere budgetbelastningen, såfremt denne angives i møntenheder, idet alle deres månedlige indtægter og udgifter udtrykkes i sådanne møntenheder. Når forbrugeren skal have svar på sit spørgsmål om, hvorvidt han skal indgå en bestemt kreditaftale, er det helt afgørende, hvilke forpligtelser der fastsættes i direktivet med hensyn til oplysninger om afdrag og samlede omkostninger og med hensyn til det samlede skyldige beløb. Kun erhvervsdrivende kan bruge de årlige omkostninger i procent som belastningsindikator, idet de kan sammenligne den med deres egen afkastningsgrad eller den rentesats, der gælder for deres øvrige kapitaltransaktioner.

79. De årlige omkostninger i procent giver således svar på forbrugers spørgsmål om, hvilken kredit han skal vælge. Den giver et sammenligningsgrundlag. Hvad dette angår er formlen i direktiv 90/88, som forudsætter årlig rentetilskrivning også i tilfælde af månedlige afdrag, den eneste måde, hvorpå man kan sammenligne produkter, som er beregnet på samme måde.

80. Det skal også bemærkes, at den finansielle udvikling betyder, at betalingstidspunktet også er penge værd for forbrugeren, idet visse kreditkortkonti endog tillader overbetaling og betaler renter af en positiv saldo.

81. Det gamle argument om, at de årlige omkostninger i procent i Frankrig er identisk med ågerrenten, og at denne rente ikke kan ændres, fordi en ændring vil gøre en almindelig kredit til en kredit på ågervilkår, gælder ikke længere som følge af en ændring af den franske metode til bekæmpelse af åger.

c) Sammenligning mellem EF-formlen og den tyske og franske metode

82. I nedenstående tabel beregnes et 1.000 ECU-lån med faste afdrag, som giver 120 ECU i rente for et år. I tabellen viser de øverste rækker klart, at de tre hovedfaktorer, der kræves for at beregne de årlige omkostninger i procent (omkostninger, tid og hovedstol), er de samme.

83. Efter den tyske metode beregnes renten hver måned, men tilskrives kun hovedstolen ved årets udgang. Der kræves tre forskellige beregninger:

Hver måned

$$1. \text{ Kapital}_n = \text{kapital}_{n-1} - \text{afdrag};$$

$$2. \text{ Rente}_n = \text{kapital}_n * i/12$$

Ved årets udgang

$$3. \text{ Kapital}_{12} = \text{kapital}_{12} + \Sigma [\text{rente}_n]$$

84. Efter den franske metode beregnes renten som efter den tyske metode, men tilskrives hver måned. Der kræves kun én beregning hver måned:

Hver måned

$$\text{Kapital}_n = \text{kapital}_{n-1} - \text{afdrag} + \text{kapital}_{n-1} * i/12)$$

85. Efter EF-formlen kræves kun én beregning hver måned, fordi den beregner kapitaltilvæksten:

Hver måned

$$\text{Kapital}_n = \text{kapital}_{n-1} * (1+i)^{1/12}$$

Renten kan udledes af kapitalkolonnen ved ganske enkelt at trække de forskellige saldi fra, efter at afdragene er blevet trukket fra:

Hver måned

$$\text{Rente}_n = \text{kapital}_{n-1} - \text{kapital}_n - \text{afdrag}$$

86. Det ses, at i alle tre tilfælde fører forskellige rentesatser til samme rentebeløb under de samme omstændigheder. Mens den tyske metode ligger ganske tæt på EF-metoden, afviger den franske metode væsentligt.

	TYSKLAND		FRANKRIG		EF-DIREKTIV	
Lån (ECU)	1.000,00		1.000,00		1.000,00	
Afdrag (ECU)	93,33		93,33		93,33	
Kreditomk. (ECU)	120,00		120,00		120,00	
Løbetid (måneder)	12		12		12	
Årlige omk. i procent	24,66%		21,46%		23,70%	
Måned	Kapital	Rente	Kapital	Rente	Kapital	Rente
1	1.000,00		1.000,00		1.000,00	
2	906,67	20,55	924,55	17,88	924,55	17,88
3	813,33	18,63	847,75	16,53	847,75	16,53
4	720,00	16,71	769,57	15,16	769,57	15,16
5	626,67	14,79	690,00	13,76	690,00	13,76
6	533,33	12,88	609,00	12,34	609,00	12,34
7	440,00	10,96	526,56	10,89	526,56	10,89
8	346,67	9,04	442,64	9,42	442,64	9,42
9	253,33	7,12	357,22	7,91	357,22	7,91
10	160,00	5,21	270,28	6,39	270,28	6,39
11	66,67	3,29	181,78	4,83	181,78	4,83
12	- 26,67	1,37	91,69	3,25	91,69	3,25
	- 0,00	- 0,55	- 0,00	1,64	- 0,00	1,64
Sum	1.120,00	120,00	1.120,00	120,00	1.120,00	120,00

87. I nedenstående tabel har vi givet en kredit på 1.000 ECU forskellige løbetider og antaget, at kreditgiver tager 10 ECU i rente for hver måned af kredittens løbetid. (Dette svarer til en sats på 1%, hvis man benytter den traditionelle metode til beregning af nominel rente - dette er ikke en rentesats, men en parameter, der letter

renteberegningen).

Løbetid (måneder)	Omkostninger (ECU)	Tysk 360-dages-metode	EF-metode	Fransk metode
6	60	21,49	22,29	20,29
12	120	24,66	23,70	21,46
18	180	24,27	24,00	21,65
24	240	24,34	23,84	21,58
48	480	23,09	22,86	20,75

88. Tabellen viser, at den tyske afvigelse er ganske væsentlig ved perioder på under ét år. Ved længere perioder er forskellen mellem den tyske metode og EF-metoden ret lille. Men forskellen mellem EF-metoden og den franske metode er på 2-3%. De grænseoverskridende virkninger heraf er allerede ved at kunne mærkes på visse områder⁵³.

89. Under alle omstændigheder er der ikke nogen direkte forbindelse mellem rentesatserne, der bevirker, at en forbruger blot kan lægge 2 eller 3% til den franske (eller trække 0,2% fra den tyske metode). Dette skyldes, at differencens størrelse afhænger af såvel løbetid som gebyrer og rentesats.

4. Argumenter til fordel for EF-formlen

90. Hvis de årlige omkostninger i procent betragtes som en hovedfaktor ved valget mellem forskellige produkter, er EF-formlen matematisk den eneste måde, der sikrer, at prisen afspejler lige vilkår. Alle regler om, hvilke omkostninger, der skal tages i betragtning ved udregningen af de årlige omkostninger i procent, er uden mening, hvis den matematiske fremgangsmåde ikke er ensartet.

91. De årlige omkostninger i procent er det eneste udtryk for en kredits pris, der kan hjælpe forbrugerne med at handle på tværs af grænserne i det indre marked. Det vil forenkle lovgrundlaget for forbrugerkredit og gøre nationale gennemførelsesforanstaltninger mere konsekvente. Det vil ligeledes udgøre et godt grundlag for eventuel fremtidig lovgivning på fællesskabsplan. Visse lande anvender også denne lovgivning i forbindelse med prioritetslån, og forskellene mellem disse lån og forbrugerkredit er ved at forsvinde (andenprioritetslån bruges til forbrugsformål, mens de sidste 20% af et huslån uden sikkerhed ofte ydes i form af forbrugerlån med ratevis tilbagebetaling. Derfor er det vigtigt, at der i tilfælde af harmonisering på dette område fra begyndelsen findes en ensartet beregningsmåde for de årlige

⁵³

Tyske banker tilbyder allerede forbrugerkredit i Alsace, mens Credit Lyonnais, der har købt en tysk bank (BfG), er begyndt at operere i Tyskland. Der er allerede indkommet klager fra franske forbrugere, som er blevet vildledt af et prioritetslån i forbindelse med en livsforsikring med udbetaling. Den tyske bank havde nemlig ikke gjort det klart, hvad de faktiske årlige omkostninger i procent lå på, eller hvilke farer der var.

omkostninger i procent. Da kredittkortkredit vil være den første form for forbrugercredit, der tilbydes over grænserne, og da brugen af kredittkort i forbindelse med særlige afdragsfinansieringstilbud uden tidsbegrænsninger vokser med stor hast, er der muligvis også behov for et ensartet prisangivelsessystem i denne forbindelse.

92. De potentielle omkostninger ved at tilpasse bankers édb-programmer og prisstrukturer, således at de kan håndtere EF-formlen, i de lande, der for tiden ikke benytter formlen, er ikke noget vægtigt argument. Banksektoren i de øvrige medlemsstater har allerede foretaget denne investering for at tilpasse sig den nationale lovgivning til gennemførelse af direktivet. Endvidere justerer banker i Frankrig og Tyskland hyppigt deres programmer efter retspraksis og administrative afgørelser på dette område, f.eks. med henblik på beregning af nedslag i tilfælde af tilbagebetaling før tiden af forbruger- og prioritetslån eller beregning af tab i denne forbindelse. Hertil kommer, at nogle af beregningerne allerede foretages under anvendelse af den matematisk korrekte formel.

93. Programmeringen vil også blive lettere, når man anvender den mere enkle EF-metode. Kun EF-formlen tilbyder forbrugerne mulighed for direkte at beregne kapitaltilvæksten over en række år. Formlen er slående i sin enkelhed (1000 ECU i 98 år til en rente på 9,6% vil give et afkast på $(1 + 0,096)^{98} * 1000 = 7.969.559,30$ ECU) og kræver blot en hjemmecomputer eller endog blot en lommeregner.

IV. Omkostningselementer, der skal medregnes

a) Omkostningselementer

94. Ifølge direktivet skal alle kreditomkostningerne medtages ved beregningen af de årlige omkostninger i procent. De "samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten" betyder:

alle omkostninger, herunder renter og andre omkostninger, som forbrugeren skal betale for kreditten.

95. Den matematiske formel kræver, at differencen mellem den lånte kapital's nutids- og fremtidsværdi omfatter alle omkostningselementer, der skal medtages i beregningen, dvs. ikke alene den nominelle rente, men også alle andre udgifter, som kan tilskrives kreditten som sådan, men ikke andre særskilte tjenesteydelser, der har særlig værdi for forbrugeren.

96. Med undtagelse af forsikringsgebyrerne anvender direktivet den indirekte metode, hvorved det bliver muligt at udelade fern typer omkostninger, som regnes for at være "kreditomkostninger". Ifølge artikel 1a, stk. 2, er det tilladt at *udelade* følgende omkostninger fra beregningen af "de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten":

- i) omkostninger, der pålægges forbrugeren på grund af misligholdelse
- ii) omkostninger bortset fra købsprisen, som forbrugeren skal betale, hvad enten der købes kontant eller på kredit
- iii) omkostninger ved at føre en konto, ved pengeoverførsel ... (medmindre forbrugeren ikke har et rimeligt frit valg i så henseende, og disse omkostninger er unormalt store)
- iv) medlemsbidrag

b) Situationen i medlemsstaterne

97. Da antallet af poster, som kan betragtes som omkostningselementer, der skal medtages i beregningen, teoretisk er ubegrænset, gentager de fleste lande simpelthen undtagelserne i artikel 1a, stk. 2, og udelukker herved definitivt disse poster fra beregningen af de årlige omkostninger i procent, uanset hvor nært de er forbundet med kreditten. Således følger lovgivningen i Danmark, Grækenland, Irland, Italien, Luxembourg, Portugal og Norge nøje ordlyden af direktivets artikel 1a, stk. 2, og overlader det i almindelighed til retspraksis at afgøre, hvorledes reglerne skal anvendes i praksis.

Art. 1a, stk. 2	i	ii	iii	iv	v	Bemærkninger
B	✓	✓	✓	✓	*	Ikke udtømmende liste over omkostninger, der skal medregnes. Med hensyn til forsikring er kriteriet, om der er et rimeligt frit valg
DK	✓	✓	✓	✓	*	Forsikring, som ikke sikrer tilbagebetaling, er undtaget, uanset om den er obligatorisk eller ej
D	✓	✓	✓	✓	✓	
EL	✓	✓	✓	✓	✓	
ES	--	--	--	--	*	Alle omkostninger medregnes, inkl. obligatoriske forsikringsomkostninger (men de ikke obligatoriske omkostninger er ikke medtaget på listen over undtagelser)
F	--	--	--	--	--	Alle omkostninger medregnes. Retspraksis har medført visse ændringer
IR	✓	✓	✓	*	✓	Hvis tjenesteydelserne omfatter andet end kredit, medregnes medlemsbidrag ikke. Er kreditgivning hovedaktiviteten, medregnes medlemsbidrag
IT	✓	✓	✓	✓	✓	
L	✓	✓	✓	✓	✓	
NL	✓	✓	*	*	*	Hvis bogførings- eller forsikringsgebyrerne er obligatoriske, skal de medregnes. Der opkræves ikke medlemsbidrag.
Ö	✓	--	✓	--	*	
PT	✓	✓	✓	✓	✓	
SF	--	--	✓	--	*	Alle omkostninger, bortset fra omkostningerne i forbindelse med ikke obligatorisk forsikring, medregnes
SV	--	--	--	--	*	Loven undtager ingen omkostninger (ej heller forsikringsomkostninger)
UK	✓	✓	✓	✓	*	Alle obligatoriske omkostninger medregnes
IS	✓	✓	✓	✓	*	Alle omkostninger, inkl. ikke obligatorisk forsikring, medregnes
LI	✓	✓	✓	✓	✓	
N	✓	✓	✓	✓	✓	

- ✓ = Svarer til direktiv 90/88. Dvs. at disse omkostninger udtrykkeligt holdes uden for beregningen af de årlige omkostninger i procent
- = Går længere end direktivet - disse poster er ikke udtrykkeligt undtaget, men i praksis kan de holdes uden for beregningen
- * = Se de enkelte bemærkninger og de relevante afsnit nedenfor.

98. I Danmark er der flere omkostninger, der skal indgå i beregningen, end i direktivet⁵⁴. I Belgien findes der en positivliste over de omkostningselementer, der skal medtages i beregningen⁵⁵, og en liste over undtagelser svarende til direktivets (dog medregnes hverken de kreditkortomkostninger, der ikke vedrører kreditten, eller forsikringsomkostninger, forudsat at forbrugeren har en rimelig valgfrihed). I Italien og Luxembourg findes der også en ikke udtømmende liste over omkostninger, der skal medtages i beregningen, men listen over undtagelser er udtømmende. I praksis når medlemsstaterne til samme resultat som Belgien gennem deres anvendelse af udtrykket "kreditomkostninger", som omfatter poster som f.eks. mæglerhonorarer, forudbetalte gebyrer, kurstab osv., der skal medtages i beregningen af de årlige omkostninger i procent.

99. Situationen i andre medlemsstater afviger lidt. Spanien, Frankrig, Finland, Sverige og Det Forenede Kongerige siger ikke noget om listen i artikel 1a, stk. 2. Dette betyder ikke nødvendigvis, at de i praksis beregner de årlige omkostninger i procent på en anden måde. De går nemlig ud fra, at den generelle definition af de omkostningslementer, der skal medregnes, i princippet allerede fører til udelukkelse af visse af de pågældende poster (gebyrer for sene betalinger, bankgebyrer, medlemsbidrag og særlige kontantprisgebyrer). Disse stater foretager dog en væsentlig sondring, idet de i almindelighed kun udelukker de omkostningselementer, som ikke er obligatoriske. Mens de fleste af landene udelukker de poster, der er anført i artikel 1a, stk. 2, lader disse lande det afhænge af, hvorledes de pågældende gebyrer er kommet ind i aftalen. Dvs. at de lader det kriterium, der i artikel 1a, stk. 2, pkt. v), er fastsat for forsikringsgebyrer, gælde for alle andre omkostninger.

100. Ifølge spansk lovgivning skal alle omkostninger, inkl. obligatoriske forsikringsomkostninger, medtages i beregningen. Ikke obligatoriske forsikringsomkostninger udelukkes ikke udtrykkeligt. De omkostningselementer, der skal medregnes, er ikke anført, bortset fra forsikringspræmier og tillæg som følge af misligholdelse⁵⁶.

101. I Frankrig hedder det i artikel L.313.1 i forbrugerlovbogen, at beregningen skal

---

⁵⁴ I § 13 i 1990-loven om kreditaftaler defineres kreditomkostningerne som alle omkostninger, dog med visse undtagelser (lidt færre end i direktivet). Omkostningerne inddeles i tre typer: de, der skal medtages i beregningen af de årlige omkostninger i procent, men som ikke nødvendigvis nævnes særskilt (f.eks. omkostninger pålagt af kreditor eller tredjemand); de, der skal anføres, men ikke medregnes (medlemsbidrag ...), og de, der hverken skal anføres eller medregnes (checkgebyrer, transaktionsgebyrer, medmindre metoden er obligatorisk, osv.).

⁵⁵ Artikel 2, stk. 1, i Arrêté Royal nr. 1381 af 4.8.1992 indeholder en ikke udtømmende liste over omkostninger, der skal medtages i beregningen af "taux annuel effectif global". Listen omfatter omkostninger i forbindelse med undersøgelser, reklame, oprettelse af sagen, henvendelser til kreditoplysningskontorer, forvaltning af sagen, bogføring og indsamling, mellemmand, kreditforsikring, garantier og anden personlig sikkerhedsstillelse samt alt, hvad kreditor ellers måtte kræve i forbindelse med kreditten.

⁵⁶ I artikel 6, stk. 2, litra c), i forbrugerkreditloven af 1995 hedder det, at gældsforsikring, hvis en sådan kræves af långiver, skal medtages i opgørelsen over de samlede omkostninger. Det hedder endvidere, at omkostninger i tilfælde af misligholdelse ikke skal medtages i beregningen.

afspejle alle renter og andre omkostninger, provisioner og vederlag af enhver art, både direkte og indirekte, dvs. inklusive betalinger til mellemmand. Comité Consultatif under Comité Usagers du Conseil National du Crédit har i en rapport opstillet en detaljeret liste over sådanne omkostninger⁵⁷, men listen synes ikke at være bindende:

Omkostninger, der medregnes

oprettelses- og administrations-
omkostninger
omkostninger vedrørende veksel-garanti
notaromkostninger
stempelafgift
obligatoriske dødsfaldsforsikrings-
præmier
overtræksgebyrer
gebyr for at stille penge til rådighed
bekræftelsesgebyr
gebyrer for kontoudtog⁵⁹
endosseringsgebyrer

Omkostninger, der ikke medregnes

bogføringsgebyrer
gebyrer for ikke at udnytte en
ydet kredit⁵⁸
serviceomkostninger
porto
ikke obligatoriske dødsfaldsfor-
sikringspræmier

Ved retspraksis og administrativ praksis er det blevet fastsat, at visse omkostningselementer skal medregnes, f.eks. omkostninger ved at føre en konto og forsikringspræmier. Selskaber i Frankrig må ikke udbyde både kreditter og forsikringer, og der er ikke noget forsikringskrav i forbindelse med forbrugerkredit, men kun i forbindelse med prioritetslån.

102. I Finland defineres kreditomkostninger som "de samlede renter, omkostninger og andre udgifter, forbrugeren skal betale på grundlag af forbrugerkreditforholdet. Der er ikke fastsat nogen liste over poster, der skal medregnes eller udelukkes. Siden 1993 har forsikringspræmier været udelukket, og de skal nu anføres særskilt.

103. I Sverige defineres kreditomkostninger som summen af alle omkostningselementer (renter, ekstraomkostninger og andre omkostninger). I teorien er der ingen undtagelser - alle omkostningselementer, der skal medtages i beregningen, skal medregnes i de årlige omkostninger i procent. I praksis anvendes direktivets undtagelser. Men forsikringsomkostninger er ikke nævnt i loven. Hvis kredit kombineres med forsikring, eller hvis der er pligt til at tegne særskilt forsikring, skal omkostningerne i denne forbindelse medregnes. Gebyrer o.lign. til tredjemand, som opstår i forbindelse med prioritetslån (som er omfattet af loven), nævnes ikke.

⁵⁷ Rapport om reform af ågerlovgivningen, december 1992. Det hedder heri, at listen er fastsat "med forbehold af retternes frie skøn".

⁵⁸ Disse gebyrer er under forskellige betegnelser opført som omkostninger, der skal medregnes (commission d'immobilisation, commission d'engagement sur autorisation, commission de confirmation) og under to betegnelser som omkostninger, der ikke skal medregnes (commission de non utilisation, commission d'attente).

⁵⁹ Selv om der også synes at være pligt til at udlevere sådanne udtog vederlagsfrit.

104. I Det Forenede Kongerige defineres de samlede omkostninger også som alle renter og andre omkostninger, som skal betales i forbindelse med transaktionen. Undtagelserne⁶⁰ er meget mere detaljerede end i direktivet - der skelnes mellem kreditternes forskellige former og formål. Alle livsforsikringspræmier er undtaget⁶¹. Oprettelsesgebyrer o.lign. (f.eks. til dækning af administrationsomkostninger) forekommer hyppigt i forbindelse med forbrugercredit i Det Forenede Kongerige, og de kan enten lægges til saldoen eller betales forud. Restgældsforsikring (mod ulykker, sygdom eller arbejdsløshed) er en almindelig foreteelse, men dækker som regel kun afdragene i den pågældende sygdoms- eller arbejdsløshedsperiode og kan have begrænset varighed. Der kræves ofte tegning af livsforsikring i forbindelse med større lån.

105. For så vidt angår de øvrige medlemsstater opkræves der i Tyskland som regel et administrationsgebyr i forbindelse med forbrugercredit, men nogle banker hævder, at de ikke opkræver andre supplerende gebyrer (periodiske gebyrer, gebyrer for kontoudtog osv.). I Tyskland gælder de samme undtagelser som i direktivet. Der tilbydes restgældsforsikring, men en sådan plejer ikke at være obligatorisk i forbindelse med forbrugercredit. I givet fald betales den som regel på forskud som et fast beløb, og omkostningerne skal anføres særskilt. Forsikring, som ikke sikrer tilbagebetaling, medtages ikke i beregningen, uanset om den er obligatorisk eller ej.

106. I østrigsk lovgivning anføres det, hvilke omkostningselementer der skal udelukkes fra beregningen. Disse undtagelser afviger fra dem i direktivet ved, at man i Østrig ikke nævner andre omkostninger end købsprisen, som skal betales, uanset om der er tale om en kontant- eller kredittransaktion, og medlemsbidrag. Dette betyder ikke nødvendigvis, at disse omkostninger skal betragtes som rente. De kan nemlig også betragtes som en del af købsprisen. Omkostninger, som påbydes af staten, skal ej heller medregnes. Kunderne må tillige betale for deres årlige bankkontoudskrift.

107. I Nederlandene kan kun direkte kreditomkostninger (inkl. obligatorisk restgældsforsikring), misligholdelsesgebyrer og vederlag for tilbagebetaling før tiden, medtages i beregningen⁶². Andre omkostninger tillades ikke i forbindelse med forbrugercredit, hverken som oprettelsesgebyrer eller periodiske gebyrer. Hvis der tilbydes tjenesteydelser i forbindelse med kreditten (f.eks. dødsfalds-, arbejdsløsheds-, invalide- og anden forsikring), skal omkostningerne herved medtages ved beregningen af de årlige omkostninger i procent. De må ikke betragtes som særskilte betalinger og må ikke overstige de maksimumssatser, der er anført i beslutningen om kreditforrentning⁶³. Restgældsforsikring er almindelig, men det kan ikke kræves, at der tegnes forsikring i forbindelse med forbrugercredit.

---

⁶⁰ Fastsat i § 5 i The Consumer Credit (Total Charge for Credit) Regulations 1985.

⁶¹ The Consumer Credit (Total Charge for Credit) (Amendment) Regulations 1985.

⁶² I forbrugercreditlovens artikel 34 forbydes alle "belønninger til långiveren", bortset fra disse omkostninger.

⁶³ Besluit Kredietvergoeding, Stb. 1991/549 af 16.10.91.

108. I Island omfatter de samlede kreditomkostninger alle renter og andre omkostninger, der skal betales af forbrugeren, med de i direktivet anførte undtagelser. Omkostninger ved pengeoverførsel og ved at føre en konto (bortset fra opkrævningsgebyrer) er kun udelukket, såfremt forbrugeren har rimelig valgfrihed med hensyn til, hvorledes pengeoverførslen eller opkrævningen skal ske, og såfremt omkostningerne ikke er unormalt store. De forsikringsomkostninger, der skal medregnes, er ikke begrænset til omkostningerne i forbindelse med obligatorisk forsikring.

109. I modsætning til undtagelserne i artikel 1a, stk. 2, pkt. i)-iv), angiver direktivets artikel 1a, stk. 2, pkt. v) den eneste positive post, der skal medtages ved beregningen af de årlige omkostninger i procent. Her udelades forsikrings- eller garantiomkostninger fra beregningen, bortset fra forsikring mod dødsfald, invaliditet, sygdom eller arbejdsløshed, som skal medregnes i lighed med andre omkostninger, som långiveren "forlanger som betingelse for ydelse af kreditten". Alle landene har på den ene eller anden måde nævnt dette i deres lovgivning. Men fortolkningerne er forskellige. Nogle lande går ud fra, at sådanne forsikringspræmier altid er obligatoriske, og medregner dem derfor, mens andre, f.eks. Tyskland, gentager direktivets tekst ord for ord, men i praksis antager, at livsforsikring i forbindelse med kredit aldrig er obligatorisk. Dette skyldes deres retlige definition af begrebet "betingelse", ifølge hvilken forsikring kun fortolkes som en omkostning, som "långiveren forlanger som betingelse for ydelse af kreditten", såfremt kreditaftalen retligt er knyttet til forsikringsaftalen. Men i praksis tilbyder långiveren to særskilte aftaler, som kun er knyttet til hinanden ved den kendsgerning, at banken kun vil yde kreditten, såfremt der også tegnes forsikring. Hvad dette angår anlægges der i belgisk lovgivning et andet synspunkt, idet man spørger, om der frit kan vælges mellem en kreditaftale med eller uden forsikringsdækning. I praksis fører dette som regel til medregning af disse præmier⁶⁴. Det Forenede Kongerige synes at være det eneste land, som udtrykkeligt udelukker livsforsikringspræmier fra beregningen af de årlige omkostninger i procent, selv om forsikringen er obligatorisk i forbindelse med kreditaftaler.

110. Disse forskellige fortolkninger af artikel 1a, stk. 2, pkt. v), kan føre til forskelle i beregningen af de årlige omkostninger i procent for identiske produkter i forskellige lande. I modsætning til de omkostninger, der udelukkes i henhold til artikel 1a, stk. 2, i)-iv), er forsikringspræmier en vigtig del af forbrugers omkostningsbyrde (i visse tilfælde op til en fjerdedel af kreditomkostningerne). Det kan være nødvendigt at udelukke sondringer, som det er let at omgå, ved at långiveren ændrer formuleringer eller anvender forskellige formler. Dette ville ikke afskaffe de situationer, hvor långivere nægter at yde kredit, såfremt der ikke samtidig tegnes forsikring, men det ville skabe mere konkurrence med hensyn til forsikringspræmier. Dette er nødvendigt, idet den samme livsforsikring, som tegnes uafhængigt af en forbrugerkreditaftale, som regel er billigere. Særskilte livsforsikringer har også den fordel, at de kan anvendes

⁶⁴ Empiriske undersøgelser gennemført i Tyskland har vist, at banker og finansieringsinstitutter, der tilbyder rateudlån, og som giver lavindkomstforbrugere kredit, forsikrer op til 98% af kreditaftalerne, mens tallet for sparekasser er under 5%. Livsforsikring i forbindelse med kreditaftaler er således nærmere at betragte som ekstra sikkerhed, som kreditor kræver af lavindkomstforbrugere. Banken opnår herved en ekstra "rente", fordi forsikringssselskaberne betaler banken indtil 3,5% i mæglerprovision.

i forbindelse med senere kreditaftaler og andre formål, uden at der kræves alderstillæg. Långivere bør overtales til at gøre forbrugerne opmærksomme på muligheden for særskilt forsikringsdækning i stedet for at kræve overbetaling for forsikringsaftaler, der sammenkædes med kreditaftaler.

111. På mødet i april 1995 med regeringseksperter om dette emne⁶⁵ gjorde eksperterne rede for situationen i deres medlemsstater med hensyn til, hvilke omkostningselementer der skulle medregnes ifølge national lovgivning. Nogle eksperter forklarede, hvorfor deres medlemsstater var gået længere end direktivet, eller erklærede, at hensigten med deres lovgivning var den samme, selv om der ikke var brugt de samme ord. Endvidere blev der kastet lys over visse aspekter. Efter dette møde og på grundlag af resultaterne af professor Seckelmanns undersøgelse var indtrykket, at medlemsstaterne medtager næsten de samme elementer i deres beregninger, og at eventuelle forskelle er minimale. Kommissionen har derfor ikke til hensigt på dette stadium at ændre listen over omkostningselementer, der skal medtages i eller udelukkes fra beregningen af de årlige omkostninger i procent.

---

⁶⁵

Afsnit 6 ovenfor.

V. Andre spørgsmål

112. Mens direktivet kræver en evaluering og en rapport, som "på baggrund af erfaringerne gør det muligt at anvende en enkelt matematisk fællesskabsmetode..."⁶⁶, kræver dette en undersøgelse af andre spørgsmål end blot den matematiske formel, hvis formlen skal kunne anvendes på ensartet måde⁶⁷.

1. **Betegnelse for de årlige omkostninger i procent**

113. Direktivet regulerer ikke den mangfoldighed af rentesatser eller parametre, ved hvilke långivere i medfør af princippet om aftalefrihed angiver, hvorledes de internt beregner kreditomkostningerne. Den eneste retligt definerede parameter for kreditomkostninger er de årlige omkostninger i procent, som forudsætter enten en særlig måde, hvorpå omkostningerne skal angives⁶⁸, eller en ensartet betegnelse.

114. Nedenstående tabel viser, at der er næsten lige så mange betegnelser, som der er medlemsstater.

---

⁶⁶ Artikel 1a, stk. 5, litra b), i direktiv 87/102.

⁶⁷ I direktivets artikel 14 nævnes udtrykkeligt "opdeling af kreditbeløbet på flere aftaler", men der sker andre former for omgåelser. Tysklands Bundesgerichtshof har ved flere lejligheder udtalt, at en kombination af livsforsikring med udbetaling og forbrugerkredit kan ændres til en enkelt kredit med en enkelt samlet årlig effektiv sats, for at finde ud af, om der er tale om åger. En anden form for omgåelse er kombinationen af opsparing og kredit, hvor det forlanges af forbrugeren, at han sparer et beløb svarende til kreditbeløbet op på en særlig konto (f.eks. en livslang livsforsikringskonto eller endog en rateopsparingskonto). Kreditten reduceres ikke, og først til sidst benyttes opsparingen til at tilbagebetale kreditten i én rate. Der opkræves renter af hele kreditbeløbet under hele løbetiden. Opsparingen giver meget mindre i rente end den rente, der skal betales for kreditten, men forbrugeren har måttet sætte pengene ind på en lavt forrentet opsparingskonto i stedet for at bruge dem til at tilbagebetale den højt forrentede kredit. Sådanne kombinationer kan også let ændres til et enkelt kreditforhold, således at EF-formlen anvendes i forbindelse med de samlede betalinger, hvad enten der er tale om tilbagebetaling af kreditten eller opsparing. I sådanne tilfælde er den faktiske samlede årlige effektive sats sædvanligvis mindst 1% højere end den procent, der er angivet. Man bør undersøge problemerne i forbindelse med sådanne kombinationer.

⁶⁸ Ifølge amerikansk lovgivning kræves en særlig blanket til angivelse af den samlede årlige effektive sats på et bestemt område.

	Kort form	Betegnelse	Dansk oversættelse
B	Taux d'intérêt effectif/ Effektieve Rentevoet	taux annuel effectif global / jaarlijkse kostenpercentage	samlet effektiv årlig sats / årlige omkostninger i procent
DK	E. Rentefod	årlige omkostninger i procent	
D	E. Zinssatz, undertiden E. Zinsfuss	effektiver Jahreszins eller anfänglicher effektiver Jahreszins	effektiv årlig rente eller oprindelig effektiv årlig rente
EL	P. Epitokio	etisio pragmatiko epitokio (EPE)	effektiv årlig rentesats
ES	Tipo de interés E.	tasa anual equivalente + porcentaje anual de cargas financieras	årlig ækvivalent rente + årlig finansiel belastning i procent (tipo de interés E.)
F	Taux d'intérêt E.	taux effectif global	samlet effektiv sats
IR	E. Interest Rate	annual percentage rate of charge (APR)	årlig omkostninger i procent
IT	Tasso D'interesse E.	tasso annuo effettivo globale (TAEG)	samlet effektiv årlig sats
L	Taux d'intérêt E.	taux annuel effectif global	samlet effektiv årlig sats
NL	E. Rentevoet	effektief kredietvergoedings- percentage (op jaarsbasis)	effektiv kreditforrentnings- procent (på årsbasis)
Ö	E. Zinssatz	(dekursiver) effektiver und fiktiver Jahreszinssatz	(faldende) effektiv og fiktiv årlig rentesats
P	Taxa de Juro E.	taxa anual de encargos efectiva global (TAEG)	samlet effektiv årlig belastningssats
SF	Todellinen vuosikorko / effectiv ränta	todellinen vuosikorko / effectiv ränta	effektiv årlig rente
SV	Eff. ränta	effektiv ränta	effektiv rente
UK	E. Interest Rate	annual percentage rate (APR) (også annual percentage rate of charges (APRC)	årlig procentsats, årlige omkostninger i procent
ISL	ingen	árleg hlutfallstala kostnadar	årlige omkostninger i procent
LI		Effektive Jahreszins	effektiv årlig rente
N	E. Rente	effektiv rente	effektiv rente

115. De begreber, der går igen, er
- "sats"
De fleste EF-medlemsstater og andre medlemmer af EØS bruger udtrykket "sats"⁶⁹
  - "Årlig"
Bortset fra Frankrig, Sverige og Norge⁷⁰ benytter medlemsstaterne udtrykket "årlig". Dette er særlig vigtigt, da Frankrig f.eks. stadig bruger månedlige eller kvartalsvise satser.
  - "Effektiv"
Med undtagelse af Danmark, Spanien, Irland, Det Forenede Kongerige og Island bruger de fleste medlemsstater dette udtryk, som adskiller dette begreb fra de øvrige rentesatser, der anvendes af långivere.
116. For så vidt angår andre udtryk, som nogle af medlemsstaterne benytter, er det ikke alle medlemsstater, der lader begreberne "rente" eller "omkostning" indgå i deres betegnelse. De, der gør det, fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem dem, der henviser til resultatet af beregningen (rentesatsen)⁷¹ og dem, der hellere vil henvise til, hvad beregningen repræsenterer (omkostningssats)⁷². Hverken det ene eller det andet udtryk bidrager til at øge gennemskueligheden væsentligt.
117. Nogle medlemsstater anvender ordet "procent"⁷³, men det er så almindeligt, at det bliver forstået, og medtagelsen af ordet øger ikke gennemskueligheden væsentligt. Det skal under alle omstændigheder bemærkes, at man ikke ved at anvende udtrykket "procentsats" kan slippe uden om at give forbrugerne nøjagtige oplysninger.
118. De begreber, der bedst sikrer udtrykkets gennemskuelighed, er derfor de begreber, der findes i de belgiske, græske, italienske luxembourgske, østrigske og portugisiske udtryk, dvs. "sats", "årlig" og "effektiv"⁷⁴.

⁶⁹ Med undtagelse af Danmark, Tyskland, Nederlandene, Finland, Sverige og Norge. Det bør dog bemærkes, at Tyskland bruger såvel ordet "rente" som "rentesats", og at udeladelsen af ordet "sats" synes at være sprogligt betinget. I selve direktivet benyttes begge udtryk, og derfor må de lande, som har afskrevet direktivet ordret, anses for at bruge udtrykket "sats".

⁷⁰ I Norge er udtrykket pr. definition en årlig rente.

⁷¹ Danmark, Grækenland, Østrig, Finland, Sverige, Norge.

⁷² Belgien, Spanien, Irland, Portugal, Det Forenede Kongerige, Island.

⁷³ Belgien, Danmark, Spanien, Irland, Nederlandene, Det Forenede Kongerige, Island.

⁷⁴ I det oprindelige kommissionsforslag fra 1979 anvendtes udtrykkene "Effective Annual Rate of Interest", "Taux Annuel Effectif Global" og "Effektiver Jahreszins". Selv om forskellige udtryk foreslået af Europa-Parlamentet blev accepteret i det ændrede forslag fra 1983: "Annual Percentage Rate of Charge", "Taux annuel des frais" og "Jährlicher Belastungssatz", blev udtrykkene senere ændret tilbage til de oprindelige udtryk. Da man begyndte at behandle forslaget i Rådets arbejdsgruppe, var man gået tilbage til at anvende de oprindelige franske og tyske udtryk, og det gjorde man også i den endelige udgave af direktivet. I den engelske udgave vekslede man mellem "effective annual rate of interest" og "annual percentage rate of charge", indtil man nåede frem til det endelige direktivudkast.

119. Et andet ord, der findes i den franske udgave af direktivet, og som nu også benyttes af Belgien, Frankrig, Italien, Luxembourg og Portugal, er "global" ("samlet"). Dette ord øger gennemskueligheden væsentligt og gør det lettere for gennemsnitskunden at forstå udtrykket, idet det angiver, at alle de omkostninger, der skal betales, er indeholdt i de "årlige omkostninger i procent".

120. Den omstændighed, at de ord, der benyttes til at oversætte det oprindelige udtryk (taux annuel effectif global), er forskellige fra medlemsstat til medlemsstat og ofte betyder forskellige ting, har givet problemer i praksis, fordi nogle af de betegnelser, der bruges i et land til at betegne en særlig "sats", til tider bruges i andre lande som betegnelse for andre "satser". Det ville derfor være nyttigt med en vis ensartethed og gennemsigthed for at fremme forbrugerens forståelse. Men da der er gjort en stor indsats for at gøre forbrugerne bekendt med betydningen af de udtryk, der nu anvendes i hver enkelt medlemsstat, synes det ikke at være hensigtsmæssigt at foreslå en ændring af ordlyden på de forskellige sprog. Men det vil alligevel være en fordel med et fællestræk, som gør det muligt for forbrugerne at genkende udtrykkene, navnlig når de handler på tværs af grænserne. Efter drøftelser med regeringsekspertes og i overensstemmelse med proportionalitets- og subsidiaritetsprincipperne er opfattelsen den, at man hellere end at foreslå en harmonisering af de forskellige udtryk, der anvendes i de forskellige nationale lovgivninger for "årlige omkostninger i procent", bør foreslå, at der ud over det nuværende udtryk skal kræves anvendelse af et symbol, som skal være ens i de forskellige medlemsstater. Dette vil ikke medføre sproglige ændringer, men vil alene indebære en mindre ekstraudgift i forbindelse med gennemførelsen i medlemsstaterne.

2. Nøjagtighed

121. Direktivet fastlægger ikke, hvilken grad af nøjagtighed der kræves ved beregningen af de årlige omkostninger i procent. Ifølge eksemplerne i bilag III kan medlemsstaterne foreskrive en afrunding til én eller to decimaler. Det synes således at stå fast, at der ifølge direktivet kræves en nøjagtighed på mindst én decimal.

122. Dette er faktisk, hvad de fleste lande kræver. Men dette kan bevirke, at forbrugerkreditaftaler vedrørende 20.000 ECU over 60 måneder ser ens ud, selv om omkostningerne faktisk kan variere med ca. 50 ECU ($5 * 0,0999 * 20.000/2 = 49,99$). Da forbrugerkreditlovgivningen i mange medlemsstater dækker meget større beløb og længere løbetider, kan differencen nå op på 500 ECU. I de medlemsstater, som lader direktivet omfatte prioritetslån, kan differencen beløbe sig til flere tusinde ECU. Sådanne afvigelser kan ikke tolereres.

123. Derfor bør der kræves større nøjagtighed i tilfælde af større kreditbeløb. Der bør foreskrives afrunding til mindst to decimaler (dog med mulighed for én decimal, såfremt én decimal repræsenterer omkostninger på under 50 ECU).

3. Tidsdefinitioner

124. I medlemsstaterne benyttes forskellige tidsdefinitioner. I direktivet er det underforstået, at alle beregninger skal foretages med én dags nøjagtighed ((note b)

til bilag II). Det er ligeledes fastsat, at intervallerne "udtrykkes i år eller brøkdele af år"⁷⁵. Herved antages det, at en dag, uge eller måned kan udtrykkes som en fast brøkdel af et år.

Praksis m.h.t. ÅOP-regler nominel rente			Bemærkninger
B	365 / 52 / 12	←	12 måneder af forskellig længde
DK	365 / 360	365,25	Værdien beregnes for én dag og konverteres til 365,25 dage (gennemsnit af 4 år)
D	360 / 12	360	12 måneder à 30 dage. 365-dages år i forbindelse med visse transaktioner
EL	365 / 52 / 12	←	12 lige lange måneder. 360-dages år for lån, 365-dages år for opsparing
ES	365 / 12	365	Værdien beregnes for én måned og konverteres til 365 dage
F	365 / 12	←	Værdien beregnes for en periode og konverteres til 365 dage. 12 lige lange måneder
IR	365 / 52 / 12	←	12 lige lange måneder
IT		←	
L	366 / 365	366/365	Hvert år svarer til kalenderåret
NL	365 / 12	←	Faktiske måneder (28, 30, 31 dage)
Ö	365 / 360 / 12	360	12 måneder à 30 dage. 360 dage for opsparing og forbrugslån, 365 dage for erhvervslån
P		←	
SF	360 / 12	←	Hvert år svarer til kalenderåret
SV	360 / 12	←	12 måneder à 30 dage
UK	365 / 52 / 12	←	12 lige lange måneder
ISL		←	
LI	360		
N	360 / 12	←	12 måneder à 30 dage

← = samme regler som for beregning af nominel rente

⁷⁵

Note c) til bilag II.

125. Som det fremgår af ovenstående tabel, der angiver den praksis, der følges i forskellige medlemsstater, baserer de fleste lande (undtagen Tyskland, Østrig, Sverige, Liechtenstein og Norge) allerede deres beregninger på den faktiske kalender. Ved beregning af morarenter benytter tyske banker også 365-dages året. Ved beregning af de årlige omkostninger i procent foreskriver Danmark, Luxembourg og Spanien et 365-dages år, mens Tyskland, Østrig og Liechtenstein foreskriver et 360-dages år. I alle de øvrige lande antages det, at der vil blive benyttet det samme år som det, der benyttes ved beregning af nominel rente.

126. Der er væsentlige forskelle i de resultater, der opnås på disse forskellige måder. F.eks. giver en nominel rente på 18% p.a. for en kredit uden tidsbegrænsning, der benyttes én dag, årlige omkostninger på 19,422% p.a., hvis man regner med 360 dage om året, og 19,716% p.a. hvis man regner med 365 dage om året⁷⁶.

127. Der er ingen grund til ikke at foreskrive kalenderdage som beregningsgrundlag, og et år kan generelt antages at have 365 eller 366 dage (eller 365,25 dage for at tage hensyn til skudår. Den difference, der opstår ved at miste én dag hvert fjerde år, er dog så lille, at den selv ved afrunding til to decimaler ikke vil blive bemærket). Der er ej heller nogen grund til at kompensere for et lån, der optages i en kortere måned.

128. Bilag II bør derfor ændres, således at det fremgår, at et år forudsættes at have 365 eller 366 dage.

---

⁷⁶ Den letteste måde, hvorpå sådanne beregninger kan foretages på computer, er at anvende kalenderdagen. Hver computer har nemlig en indbygget kalender. Kalenderdage kan let trækkes fra, og antallet af dage kan let fastlægges. Men computere har store definitionsproblemer, når man går ud fra 360 dage. En afprøvning af den relevante funktion i et populært spreadsheet program har vist, at 360-dages funktionen ikke giver et korrekt resultat, idet summen af dagene i ti år afviger med over ti dage, hvis den beregnes for en eller flere intervaller. En korrekt 360-dages beregning er derfor ikke mulig.

VI. Konklusioner og anbefalinger

129. I bilag II findes en liste over den nationale lovgivning, ved hvilken direktivet er gennemført i EF-medlemsstaterne og andre medlemmer af EØS.

130. Med hensyn til **definitionen** af de årlige omkostninger i procent kræves visse ændringer i den engelske og græske udgave af direktivet. Artikel 1a, stk. 1, litra a) foreslås i den engelske udgave affattet som følger:

The annual percentage rate of charge, which shall be that rate, on an annual basis, which equalises the present value of all commitments (loans, repayments and charges), future or existing, agreed by the creditor and the borrower, shall be calculated in accordance with the mathematical formula set out in Annex II.

og i den græske udgave som følger:

"Το συνολικό ετήσιο πραγματικό ποσοστό επιβάρυνσης που εξισώνει σε ετήσια βάση τις παρούσες αξίες του συνόλου των τρεχουσών ή μελλοντικών υποχρεώσεων (δανείων, εξοφλήσεων και επιβαρύνσεων) που έχουν αναληφθεί από το δανειστή και το (δανειζόμενο) καταναλωτή, υπολογίζεται σύμφωνα με το μαθηματικό τύπο που παρατίθεται στο παράρτημα II."

131. Det foreslås at kræve anvendelse af et symbol ud over det udtryk, der for tiden benyttes i medlemsstaterne for "årlige omkostninger i procent". Symbolet skal være ens for alle medlemsstater.

132. Med hensyn til den **matematiske formel**⁷⁷ foreslås det på grundlag af argumentet i denne rapport, at formlen i direktiv 90/88 bevares og bringes i anvendelse i hele EF og EØS. Følgelig bør stk. 5 i artikel 1a bortfalde, da det ikke længere vil være nødvendigt.

133. Ved beregningen bør der kræves en **nøjagtighed** svarende til to decimaler og anvendelse af et 365- eller 366-dages år. Dette vil indebære ændringer i direktivets bilag. Det ville ligeledes have været nødvendigt med en rettelse i det fjerde eksempel i direktivets bilag III for at korrigere en fejlregning⁷⁸, men det er nu overflødigt, da eksemplerne alligevel skal omberegnes, når der afrundes til to decimaler og anvendes et 365- eller 366dages år.

134. For så vidt angår de **omkostningselementer**, der skal medtages i beregningen, har medlemsstaternes gennemførelse af direktivet bevirket, at der nu er et harmoniseret mindste beskyttelsesniveau for alle forbrugere i hele EF og EØS.

---

⁷⁷ Hvad angår de matematiske aspekter, se professor Seckelmanns undersøgelse af, hvorledes den samlede årlige effektive sats beregnes i EØS-landene - fodnote 6 ovenfor.

⁷⁸ Der er sket en fejl ved denne beregning. Resultatet skulle have været 13,1855% ifølge spreadsheet-beregningen. Denne fejl berører på ingen måde rigtigheden af formlen i almindelighed, og de øvrige eksempler er beregnet rigtigt.

Medlemsstaterne medtager for øjeblikket næsten de samme elementer i beregningen, og da eventuelle forskelle er minimale, foreslås der for øjeblikket ikke nogen ændring af listen over undtagelser i artikel 1a, stk. 2.

135. I medfør af artikel 1a, stk. 5, litra b), i direktiv 87/102 som ændret ved direktiv 90/88, fremlægges der nu forslag til et direktivudkast, som vil tage hensyn til de ændringer, der er anbefalet ovenfor⁷⁹.

136. For så vidt angår de øvrige bestemmelser i direktiv 90/88/EØF vil eventuelle forslag til ændringer blive behandlet sammen med forslagene til ændring af det oprindelige forbrugerkreditdirektiv 87/102⁸⁰.

---

⁷⁹ Det vil også indeholde et forslag om udeladelse af direktivets artikel 1a, stk. 3, da ingen af medlemsstaterne har benyttet sig af denne foranstaltning.

⁸⁰ En beretning om gennemførelsen af direktiv 87/102 blev offentliggjort i maj 1995. Kommissionen overvejer for tiden de fremkomne reaktioner. Eventuelle senere lovgivningsmæssige forslag i denne forbindelse kunne omfatte ændringer til direktiv 90/88.

**Bilag I - artikel 1 og 1a i direktiv 87/102
(som ændret ved direktiv 90/88)**

Artikel 1

1. Dette direktiv finder anvendelse på kreditaftaler.

2. I henhold til dette direktiv forstås ved:

a) "forbruger": en fysisk person, der ved en retshandel, som er omfattet af dette direktiv, optræder med et formål, der må anses at ligge uden for hans erhvervmæssige virkefelt;

b) "kreditgiver": en fysisk eller juridisk person eller en gruppe af sådanne personer, der yder kredit som led i udøvelsen af erhvervmæssig virksomhed;

c) "kreditaftale": en aftale, i henhold til hvilken en kreditgiver yder eller giver tilsagn om at yde en forbruger kredit i form af udskudt betaling, lån eller anden tilsvarende form for finansiel facilitet.

Aftaler om præstation af en løbende ydelse, når forbrugeren har ret til at betale sådanne ydelser gennem rater så længe, de præsteres, anses ikke for at være kreditaftaler i henhold til dette direktiv.

d) "samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit": alle omkostninger, herunder renter og andre omkostninger, som forbrugeren skal betale for kreditten;

e) "årlige omkostninger i procent": den samlede pris for forbrugerkreditten, udtrykt i procent pr. år af det ydede kreditbeløb og beregnet i overensstemmelse med artikel 1a.

Artikel 1a

1. a) De årlige omkostninger i procent, som er den omkostningssats, som på årsbasis giver samme nutidsværdi af de samlede nuværende eller fremtidige forpligtelser (lån, tilbagebetaling og omkostninger), der er indgået af henholdsvis långiver og forbruger, beregnes i

overensstemmelse med den matematiske formel i bilag II.

b) I bilag III gives der fire eksempler på beregningsmetoden.

2. Ved beregningen af de årlige omkostninger i procent ses der med henblik på bestemmelse af de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit som defineret i artikel 1, stk. 2, litra d), bort fra følgende omkostninger:

i) omkostninger, der pålægges forbrugeren på grund af misligholdelse af en forpligtelse, der indgår i kreditaftalen

ii) omkostninger bortset fra købsprisen, som forbrugeren skal betale ved køb af varer eller tjenesteydelser, hvad enten der købes kontant eller på kredit

iii) omkostninger ved pengeoverførsel samt omkostninger ved at føre en konto til brug ved tilbagebetaling af kreditten samt ved betaling af renter og andre omkostninger, medmindre forbrugeren ikke har et rimeligt frit valg i så henseende, og disse omkostninger er unormalt store; denne bestemmelse gælder dog ikke for omkostninger ved opkrævning af disse tilbagebetalinger eller betalinger, hvad enten de opkræves kontant eller på anden måde

iv) medlemsbidrag ved optagelse i foreninger eller sammenslutninger i henhold til en anden aftale end kreditaftalen, selv om disse bidrag har indvirkning på kreditvilkårene

v) forsikrings- eller garantiomkostninger; dog medtages sådanne, som i tilfælde af forbrugers død, invaliditet, sygdom eller arbejdsløshed skal sikre långiveren tilbagebetaling af et beløb, der er lig med eller mindre end den samlede kredit med renter og andre omkostninger, og som långiveren forlanger som betingelse for ydelse af kreditten.

3. a) Hvis kredittransaktioner, der er omfattet af dette direktiv, den 1. marts 1990 er underkastet gældende nationale lovbestemmelser, som fastsætter maksimumsgrænser for de årlige omkostninger i procent for disse transaktioner, og hvis det efter disse bestemmelser er tilladt at undlade at tage hensyn til standardomkostninger, der ikke er omhandlet i stk. 2, punkt i) til v), i forhold til disse grænser, kan medlemsstaterne, udelukkende for de nævnte transaktioner, undlade at medtage de nævnte omkostninger ved beregningen af de årlige omkostninger i procent, idet det dog er en betingelse, at forbrugeren i de i artikel 3 omhandlede tilfælde i kreditaftalen informeres om beløbet og om, at det indgår i de betalinger, der skal præsteres.

b) Medlemsstaterne kan ikke længere anvende litra a), når den ensartede matematiske metode for beregningen af de årlige omkostninger i procent er blevet indført i overensstemmelse med stk. 5, litra c).

4. a) De årlige omkostninger i procent beregnes på tidspunktet for kreditaftalens indgåelse, jf. dog bestemmelserne vedrørende reklamer og kredittilbud i artikel 3.

b) Beregningen foregår ud fra den antagelse, at kreditaftalen løber i det aftalte tidsrum, og at långiver og forbruger opfylder deres forpligtelser inden for de aftalte frister og datoer.

5. a) Medlemsstater, som inden den 1. marts 1990 anvender bestemmelser, som tillader anvendelse af en anden matematisk metode til beregning af de årlige omkostninger i procent end den i bilag II anførte, kan uanset stk. 1, litra a), fortsætte med at anvende dem på deres område i en overgangsperiode på tre år fra den 1. januar 1993.

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der på deres område kun anvendes én matematisk formel for beregning af de årlige omkostninger

i procent.

b) Kommissionen forelægger seks måneder inden udløbet af den i litra a) fastsatte frist Rådet en rapport ledsaget af et forslag, som på baggrund af erfaringerne gør det muligt at anvende en enkelt matematisk fællesskabsmetode til beregning af de årlige omkostninger i procent.

c) Rådet træffer med kvalificeret flertal på grundlag af forslaget fra Kommissionen afgørelse inden den 1. januar 1996.

6. I kreditaftaler, der indeholder bestemmelser, som giver mulighed for at ændre rentesatsen og beløbet eller niveauet for andre omkostninger, som indgår i de årlige omkostninger i procent, men som ikke kan kvantificeres ved beregningen, beregnes de årlige omkostninger i procent ud fra den antagelse, at rentesatsen og de øvrige omkostninger er konstante i forhold til udgangsniveauet, og at de finder anvendelse, indtil kreditaftalen udløber.

7. Beregningen af de årlige omkostninger i procent foretages om nødvendigt ud fra følgende antagelser:

- hvis der ikke i aftalen er fastsat noget loft over kredittens størrelse, er den ydede kredit lig med det af den pågældende medlemsstat fastsatte beløb, dog maksimalt 2 000 ECU
- hvis der ikke er fastsat nogen tidsplan for tilbagebetalingen, eller en sådan ikke fremgår af aftalens bestemmelser eller af betalingsmåden for den ydede kredit, er kredittens løbetid et år
- medmindre andet er angivet, effektueres kreditten og betales ydelserne, når aftalen indeholder flere datoer for tilbagebetaling, på det tidligste af de i aftalen fastsatte tidspunkter.

Bilag II
National lovgivning til gennemførelse af direktiv 90/88/EØF

Nærmere oplysninger om den nationale lovgivning findes i professor Seckelmanns rapport "Method of calculation of APR in the EEA states, som kan rekvireres hos GD XXIV."

Belgien

**Gennemførelses-
lovgivning:**

Loi relative au crédit à la consommation / Wet op het consumentenkrediet 1991/1723 af 12.6.91, suppleret med Arrêté Royal relatif aux coûts ... du crédit à la consommation / Koninklijk besluit betreffende kosten ... van het consumentenkrediet 1992/2311 af 4.8.92, begge med senere ændringer

Rækkevidde:

De fleste former for kredit (inkl. prioritetslån og løbende konti), kreditmarkedsføring, virksomhed som mellemmand osv. Breder end direktivet, sætter grænser for rentesatser og løbetider i forbindelse med lån og angiver, hvilke vilkår der er uacceptable

Anvendt udtryk:

Taux Annuel Effectif Global / Jaarlijkse Kostenpercentage

Anvendt formel:

Lig med EF-formlen

**Omkostnings-
elementer:**

Ikke udtømmende liste over elementer, der skal medregnes. Forsikring ikke udelukket. Samme undtagelser som i artikel 1a, stk. 2, men kriteriet er, om der gives et rimeligt frit valg

Andet:

Anden lovgivning på området:

Loi 1992/1833 af 6.7.92, Arrêté Royal / Koninklijk besluit 1992/2905 (rettelsesliste) af 4.8.92, Arrêté Royal / Koninklijk besluit 1992/2312 af 4.8.92, Arrêté Royal / Koninklijk besluit 1993/1226 af 27.4.93, Arrêté Royal / Koninklijk besluit 1993/1381 af 29.4.93

Danmark

**Gennemførelses-
lovgivning:**

Lov nr. 398 af 13.6.90 om kreditaftaler som ændret ved lov nr. 322 af 31.5.91, lov nr. 284 af 29.4.92 og lov nr. 226 af 6.4.94, suppleret ved bekendtgørelse nr. 896 af 21.12.90 og bekendtgørelse 970 af 7.12.92 samt bekendtgørelse nr. 497 af 13.6.94; lov om mærkning og skiltning med pris nr. 395 af 13.6.90, og bekendtgørelse nr. 902 af 12.11.92

Rækkevidde:

Breder end direktivet - omfatter lån i fast ejendom sikret ved pantebreve (som forhandles ligesom obligationer)

Anvendt udtryk:

årlige omkostninger i procent

Anvendt formel:

EF-formlen

**Omkostnings-
elementer:**

Samme undtagelser som i artikel 1a, stk. 2, dog undtages omkostningerne ved at føre konto og overføre penge kun, såfremt forbrugeren har en rimelig valgfrihed, og omkostningerne ikke er unormalt store)

Andet:

Anden lovgivning på området:

Lov nr. 456 af 17.6.91 som ændret ved lov nr. 429 af 1.6.94; bekendtgørelse nr. 322 af 31.5.91, nr. 284 af 29.4.92, nr. 226 af 6.4.94, nr. 1098 af 21.12.94, nr. 970 af 7.12.92 og nr. 1228 af 21.12.92

Tyskland

**Gennemførelses-
lovgivning:**

Erste VO (von 3.4.92) zur Änderung der Preisangabenverordnung (von 14.3.85)

Rækkevidde:

I visse henseender breder end direktivet med regler om misligholdelse og mellemmand.

Anvendt udtryk:

effektiver Jahreszins eller anfänglicher effektiver Jahreszins

Anvendt formel:

Undtagelse i artikel 1a, stk. 5, litra a) - Staffelrechnung (kaskadeberegning)

Omkostnings-

Ordret gengivelse med de i artikel 1a, stk. 2, fastsatte undtagelser.

elementer: Forsikring, som ikke sikrer tilbagebetaling, er undtaget, uanset om den er obligatorisk eller ej
Andet: Anden lovgivning på området:
§ 609a BGB, Preisangabenverordnung af 14.3.85, Ausführungshinweise zu § 4 PAV af 18.12.92; Verbraucherkreditgesetz af 17.12.90, ændret 27.4.93

Grækenland
*Gennemførelses-
lovgivning:*
Rækkevidde:
Anvendt udtryk:
Anvendt formel:
*Omkostnings-
elementer:*
Andet:

Ministeriel bekendtgørelse ø1-983 af 7.3.91
Som direktivets
etisio pragmatiko epitokio
EF-formlen
Som i artikel 1a, stk. 2

Anden lovgivning på området:
Beslutning 1993/524 truffet af Den Græske Nationalbanks Udvalg for Penge og Kredit den 8.4.93;
nationalbankdirektørens beslutninger nr. 1993/2213 af 15.6.93, nr. 1993/2258 af 2.11.93, nr. 1994/2286 af 28.1.94

Spanien
*Gennemførelses-
lovgivning:*
Rækkevidde:

Ley de crédito al consumo 1995/7 af 23.3.95 og rettelse af 12.5.87

Anvendt udtryk:
Anvendt formel:
*Omkostnings-
elementer:*

Som direktivets, dog skal rentesats og samlede omkostninger også angives for prioritetslån
tasa anual equivalente og porcentaje anual de cargas financieras
Lig med EF-formlen
Alle omkostninger er medregnet, inkl. obligatoriske forsikringsomkostninger (ikke obligatoriske forsikringsomkostninger er ikke anført som en undtagelse)

Andet:

Anden lovgivning på området:
Ley 1965/50 af 21.7.65; Orden Banco de España af 16.6.88; Ley 1988/26 af 29.7.88; Orden 1989/303 fra Min. Economía y Haciendas af 12.12.89; Circular Banco de España 1990/8 af 7.9.90, nr. 1993/13 af 21.12.93 og 1994/5 af 22.7.94; Ley 1994/2 af 30.3.94; Orden Banco de España af 5.5.94

Frankrig
*Gennemførelses-
lovgivning:*
Rækkevidde:
Anvendt udtryk:
Anvendt formel:
*Omkostnings-
elementer:*
Andet:

Direktiv 90/88 er ikke gennemført i Frankrig

--
taux effectif global

--
Ifølge gældende lovgivning skal alle omkostninger medregnes

Anden lovgivning på området:
Loi 1966/1010 af 28.12.66, Loi 1978/22 af 10.1.78 som ændret ved 1979/596 af 13.7.79; Ordonnance 1986/11243 af 1.12.86; Loi 1988/15 af 5.1.88; Décret 1988/293 af 31.3.88; Loi 1989/1010 af 31.12.89; Loi 1992/60 af 18.1.92; Décret 1985/944 af 8.9.85; Loi 1993/949 af 26.7.93; Décret nr. 1978/372 af 17.3.78, nr. 1987/509 af 24.3.78, nr. 1988/293 af 25.3.88; Loi 1995/125 af 8.2.95

Irland

Gennemførelses-
lovgivning:
Rækkevidde:
Anvendt udtryk:
Anvendt formel:
Omkostnings-
elementer:

1995 Consumer Credit Act, 28.7.95
Bredere end direktivets
annual percentage rate of charge
EF-formlen
Generelt de samme som i artikel 1a, stk. 2

Andet:

Anden lovgivning på området:
Consumer Information (Consumer Credit) Order SI 1987/319 af
10.12.87

Italien

Gennemførelses-
lovgivning:
Rækkevidde:

Legge communitaria 1991/142 af 19.2.92; Decreto vista la legge
1992/142 af 8.7.92

Bredere end direktivets - hverken lån optaget for notar eller lån, som
skal tilbagebetales i 4 rater over 12 måneder er undtaget, og kredittkøb
er omfattet

Anvendt udtryk:
Anvendt formel:
Omkostnings-
elementer:
Andet:

tasso annuo effettivo globale
EF-formlen
Som i artikel 1a, stk. 2. Ikke udtømmende liste over omkostninger, der
skal medregnes
Anden lovgivning på området:
Legge 1992/154 af 17.2.92; Decreto om Legge 1992/154, 24.4.92;
Instruzioni della Banca d'Italia in attuazione della legge 1992/154,
24.4.92; Legge in materia bancaria e creditizia 1993/385

Luxembourg

Gennemførelses-
lovgivning:
Rækkevidde:

Règlement Grand-Ducal 26.8.93

Som direktivets, men kredittkortkonti behandles på samme måde som
andre konti

Anvendt udtryk:
Anvendt formel:
Omkostnings-
elementer:
Andet:

taux annuel effectif global
EF-formlen
Som i artikel 1a, stk. 2

Anden lovgivning på området:
Loi 9.8.93; Avant-projet de règlement grand-ducal déterminant les
modalités de calcul du montant de la réduction équitable du coût total
de crédit

Nederlandene

Gennemførelses-
lovgivning:
Rækkevidde:

Wet op het consumentenkrediet 4.7.90 Stb 1990/395

Bredere end direktivets og meget detaljeret. Regler vedrørende
mellemmænd og pligt for långivere til at rådgive låntagere.
Maksimumssatser

Anvendt udtryk:
Anvendt formel:
Omkostnings-
elementer:
Andet:

effektief kredietvergoedingspercentage (op jaarbasis)
Lig med EF-formlen
Kun artikel 1a, stk. 2, punkt i) og ii), anvendes. Hvis gebyrer for at føre
konto eller forsikringsgebyrer er obligatoriske, er de ikke undtaget
Anden lovgivning på området:
Besluit nr. 1991/515 og 1991/516 af 9.10.91; nr. 548 af 17.10.91, nr.
549 af 16.10.91, nr. 550 af 18.10.91; Regeling 1991/220 af 6.11.91;
Regeling register vergunningshouders Stcr 1991/220 af 6.11.91

Østrig

*Gennemførelses-
lovgivning:*

Rækkevidde:

Anvendt udtryk:

Anvendt formel:

*Omkostnings-
elementer:*

Andet:

Bankwesengesetz BGBL Nr. 532 af 13.7.93 (§ VIII);
Verbraucherkreditverordnung Nr. 110 af 13.5.93

Bredere end direktivets i visse henseender. Ingen form for kredit undtages - gælder for lån i fast ejendom, prioritetslån og ethvert lån uanset beløb og løbetid. Visse leasingtransaktioner betragtes som afbetalingstransaktioner

(dekursiver) effektiver og fiktiver Jahreszinssatz

Lig med EF-formlen

Kun artikel 1a, stk. 2, punkt i) og iii), anvendes. Forsikring medtages, hvis den er obligatorisk

360-dages år

Anden lovgivning på området:

Konsumentenschutzgesetz 1979/140 af 8.3.79 som ændret ved 1993/247 af 16.4.93; Konkursordningsnovelle 1993/974; Gewerbeordnung 1994/194

Portugal

*Gennemførelses-
lovgivning:*

Rækkevidde:

Anvendt udtryk:

Anvendt formel:

*Omkostnings-
elementer:*

Andet:

Decreto-Lei 1991/359 af 21.9.91

Bredere end direktivets hvad angår de omfattede kreditformer. Prioritetslån ikke omfattet

taxa anual de encargos efectiva global

EF-formlen

Samme som i artikel 1a, stk. 2. Omkostninger til mellemmand medregnes

Finland

*Gennemførelses-
lovgivning:*

Rækkevidde:

Anvendt udtryk:

Anvendt formel:

*Omkostnings-
elementer:*

Andet:

Kuluttajansuojalaki / Konsumentskyddslag 1978/38 af 20.1.78 som ændret ved 1986/385 af 23.5.86, 1993/85 af 8.1.93 og 1994/16 af 5.1.94; Asetus / Förordning 1993/1602 af 30.12.93 som ændret ved 1994/16 af 1.7.94

Bredere end direktivets - omfatter boliglån og prioritetslån

todellinen vuosikorko /effektiv ränta

Undtagelse i artikel 1a, stk. 5, litra a). Formel: Handels- og Industriministeriets beslutning om anvendelse af visse bestemmelser i kapitel 7 i lov om forbrugerbeskyttelse (1986/874 af 30.6.86 som ændret ved 1994/661)

Alle omkostninger undtagen ikke obligatorisk forsikring medregnes

Anden lovgivning på området:

Luottolaitoslaki / Kreditinstitutslag 1993/1607 af 30.12.93

Sverige

*Gennemførelses-
lovgivning:*

Rækkevidde:

Anvendt udtryk:

Anvendt formel:

*Omkostnings-
elementer:*

Andet:

Konsumentkreditlag 1992/830

Bredere end direktivets - dækker alle former for lån, inkl. prioritetslån og lån i forbindelse med kreditkøb og løbende konti

effectiv ränta

EF-formlen

Alle omkostninger medregnes (ingen undtagelser er nævnt, selv om direktivets undtagelser anvendes i praksis). Forsikring er ikke nævnt, men hvis den er obligatorisk, skal den medregnes

Anden lovgivning på området:

Retningslinjer 1992/4 for anvendelse af Konsumentkreditlag 1992/830, bekendtgørelse 1992/1010 af 22.10.92

Det Forenede

Kongerige

Gennemførelses-
lovgivning:

Rækkevidde:

Anvendt udtryk:

Anvendt formel:

Omkostnings-
elementer:

Andet:

Consumer Credit Act 1974; the Consumer Credit
(Agreements)(Amendments) Regulation Statutory Instrument
1984/1600 af 22.10.94

Mere omfattende end direktivets
annual percentage rate of charge

Lig med EF-formlen

Som i artikel 1a, stk. 2. Alle obligatoriske omkostninger medregnes

Anden lovgivning på området:

Consumer Credit Act 1974; The Consumer Credit Regulations -
Statutory Instruments 1980/51 af 29.1.80, 1983/1553 af 3.11.83,
1983/1562 af 3.11.83, 1983/1564 af 3.11.83, 1985/1192, 1989/596 af
14.4.89; 1989/869 af 24.5.89; 1989/1125 af 6.7.89; 1989/1126 af
6.7.89

Island

Gennemførelses-
lovgivning:

Rækkevidde:

Anvendt udtryk:

Anvendt formel:

Omkostnings-
elementer:

Andet:

Lög um neytendalán 1993/30 som bekendtgjort ved 101/1993 - Lög um
neytendalán 1994/121 af 21.9.94

Køb på afbetaling og leasingaftaler er omfattet
árleg hlutfallstala kostnaðar

EF-formlen

Som i artikel 1a, stk. 2. Alle omkostninger inkl. ikke obligatorisk
forsikring medregnes

Anden lovgivning på området:

Regulgerð 1993/377 af 3.9.93 og Regulgerð 1993/491 af 3.12.92

Liechtenstein

Gennemførelses-
lovgivning:

Anvendt udtryk:

Anvendt formel:

Omkostnings-
elementer:

Andet:

Gesetz vom 22 Oktober 1992 über Konsumkredit (Liechtensteinisches
Landesgesetzblatt 1993 n° 50 9/3/93)

EF-formlen (skal implementeres i 1996)

Effektive Jahreszins

EF-formlen

Som i artikel 1a, stk. 2

360-dages år

Norge

Gennemførelses-
lovgivning:

Rækkevidde:

Anvendt udtryk:

Anvendt formel:

Omkostnings-
elementer:

Andet:

Lov om kredittkjøp 1985/82 af 21.6.85 med ændringer; Forskrift til
kredittkjøpsloven 1986/1616 af 15.7.86; Forskrift 1990/437 af 1.6.90
Snævrere end direktivets, idet den alene omfatter kredit ved køb, men
bredere, idet kun fast ejendom er undtaget - omfatter mere end
forbrugskøb, omfatter en bredere vifte af løbende konti

effektiv rente

EF-formlen (skal implementeres i 1996)

Som i artikel 1a, stk. 2

Anden lovgivning på området:

Lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner 1988/40 og
ændring af 4.12.92

Bilag III

Med hensyn til henvisningerne til den tyske og den franske formel, se fodnoter 46 og 50.

Formel, der anvendes ved beregning af de årlige omkostninger i procent i Finland:

Enkeltkreditter:

$$P = \frac{12 \times 200 \times R}{K \times (T + L)}$$

hvor

P = årlige omkostninger i procent

R = summen af de samlede omkostninger

K = det oprindelige lånebeløb

T = tilbagebetalingsperioden i måneder

L = intervallet mellem tilbagebetalingerne i måneder

Løbende konti:

$$P = \frac{100 \times \text{årlige kreditomkostninger}}{\text{typisk kreditbeløb}}$$

[Kilde: Forbrugerombudsmandens kontor, Finland]

BEGRUNDELSE

Baggrund - Direktiv 87/102/EØF og 90/88/EØF

1. I 1975 vedtog Rådet *Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs første program for en politik vedrørende forbrugerbeskyttelse og -oplysning*¹, hvori de understregede forbrugernes grundlæggende ret til beskyttelse af økonomiske interesser og tilskyndede til at give prioritet til bl.a. vedtagelse af foranstaltninger på fællesskabsplan for at harmonisere de generelle betingelser for forbrugercredit. Kommissionens oprindelige forslag om forbrugercredit² blev ændret³ som følge af Parlamentets ændringsforslag for at bane vejen for indførelse af en ensartet metode til beregning af de årlige omkostninger i procent i forbindelse med kredit.
2. Rådet vedtog direktiv 87/102/EØF⁴ om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugercredit den 22. december 1986. I den niende betragtning og i artikel 5 i dette direktiv fastsattes indførelse af en fællesskabsmetode eller -metoder for beregning af de årlige kreditomkostninger i procent, men da udarbejdelsen af en fælles beregningsmetode for "de årlige kreditomkostninger i procent" og de elementer, der skulle indgå i denne beregning, havde vist sig at indeholde stridspunkter, blev det fastslået i direktiv 87/102, at medlemsstaterne, indtil der kunne træffes en afgørelse om en fællesskabsmetode eller -metoder til beregning af de årlige kreditomkostninger i procent, fortsat skulle "kunne anvende gældende metoder eller praksis" og at de "samlede omkostninger i forbindelse med forbrugercredit" (artikel 1d) og de "årlige omkostninger i procent" (artikel 1e) skulle fastsættes og beregnes i henhold til gældende bestemmelser, praksis og metoder i medlemsstaterne.
3. Efter drøftelser med regeringsekspertes forelagde Kommissionen et direktivforslag⁵. Europa-Parlamentet⁶ og Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁷ anbefalede en regulering, ikke kun af de matematiske aspekter, men også af de omkostningselementer, der skulle indgå i beregningen. Da de fleste medlemsstater var villige til at godkende den aktuariemæssige beregningsmetode og også var

---

¹ EFT C 92 af 25.4.1975.

² EFT C 80 af 27.3.1979, s. 4.

³ EFT C 183 af 10.7.1984.

⁴ EFT L 42 af 12.2.1987.

⁵ EFT C 155 af 14.6.1988, s. 10.

⁶ Betænkning A2-418/88 af 6.3.1989; beslutning af 15.3.1989.

⁷ ECOSOC-udtalelse, EFT C 337 af 31.12.1988, s. 1.

villige til at drøfte, hvilke omkostningselementer der skulle indgå i beregningen, blev der fremsat et ændret forslag, som behandlede begge disse aspekter, i 1989⁸.

4. Direktiv 90/88/EØF blev vedtaget den 22. februar 1990, og der indførtes hermed en fællesskabsmetode til beregning af de årlige procentvise omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit, og det fastsattes, hvilke kreditomkostningselementer der skulle indgå i beregningen, ved angivelse af de omkostninger, der ikke skulle modregnes. Alle medlemsstaterne⁹ skulle i det mindste sikre, at der på deres territorium kun anvendtes en enkelt matematisk formel til denne beregning.
5. I en overgangsperiode indtil den 1. januar 1996 kunne de medlemsstater, der før den 1. marts 1990 anvendte en lovgivning, der åbnede mulighed for at anvende en anden matematisk formel til beregning af de årlige omkostninger i procent, fortsætte med at anvende denne lovgivning¹⁰.
6. I henhold til artikel 1a 5.b) i direktiv 87/102 (som tilføjet ved direktiv 90/88) skal Kommissionen for Rådet forelægge "en rapport, ledsaget af et forslag", som skal gøre det muligt at anvende en enkelt matematisk fællesskabsmetode til beregning af de "årlige omkostninger i procent".
7. Kommissionen har udarbejdet en rapport om gennemførelsen af direktiv 90/88¹¹, hvori der redegøres mere detaljeret for årsagerne til de ændringsforslag, der stilles i det følgende. Denne rapport er udarbejdet på grundlag af en undersøgelse foretaget af en konsulent, som er ekspert i finansieringsmatematik¹², på diverse

---

⁸ EFT C 155 af 23.6.1989, s. 4.

⁹ Direktiv 90/88 blev indføjet i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), og rapporten om forbrugerkredit (se fodnote 11) dækker derfor Island, Liechtenstein og Norge såvel som Den Europæiske Unions 15 medlemsstater.

¹⁰ Artikel 1a 5.a) i direktiv 87/102 (som tilføjet ved direktiv 90/88).

¹¹ KOM(96)79

¹² Professor Seckelmann har foretaget en undersøgelse af beregningsmetoderne i det europæiske økonomiske samarbejdsområde for de årlige omkostninger i procent (kan fås fra GD XXIV).

undersøgelser af, hvorledes direktivet er blevet omsat i national lovgivning¹³, og især på de kontakter, der er oprettet med regeringsekspertes¹⁴.

8. På grund af Kommissionens forslag skal Rådet i henhold til artikel 1a 5.c)^{14a15} "træffe en afgørelse", men dette er ikke en "afgørelse" som defineret i artikel 189 i traktaten, men snarere, eftersom formålet er at kræve, at medlemsstaterne ændrer deres lovgivning, et direktiv. Denne fortolkning er i overensstemmelse med den tidligere fortolkning af artikel 5 i direktiv 87/102, som henviste til en "afgørelse" om indførelsen af en fællesskabsmetode - denne metode blev rent faktisk indført ved et direktiv (90/88/EØF).

Forslag til ændring af direktiv 87/102 (som ændret ved direktiv 90/88):

9. Som det er blevet påpeget mere detaljeret i beretningen om gennemførelsen af direktiv 90/88¹⁵, er der næsten lige så mange betegnelser for de "årlige omkostninger i procent" i brug, som der er medlemsstater.
10. Af samme grund er det ønskeligt for at sikre, at det indre marked fungerer korrekt, og for at sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse, at der kun anvendes en metode til beregning af de "årlige omkostninger i procent" i hele Det Europæiske Fællesskab og andre medlemmer af EØS, og det er også ønskeligt, at forbrugerne bliver i stand til at genkende de udtryk, der anvendes i andre medlemsstater for at angive denne sats. Derfor er det af hensyn til transparensen og forbrugernes bedre forståelse ønskeligt, at der indsættes et fælles element, som gør det muligt for forbrugerne at genkende det pågældende udtryk som svarende til det udtryk, der anvendes i deres egne medlemsstater. Efter drøftelser med regeringsekspertes og i overensstemmelse med proportionalitets- og subsidiaritetsprincippet foreslås det ikke at harmonisere de forskellige udtryk på de forskellige sprog, men snarere at anvende et symbol i tilknytning til det eksisterende udtryk i alle reklamer for forbrugercredit og skriftlige aftaler med forbrugerne. Dette symbol skal være identisk i alle medlemsstaterne. Dette vil medføre en ændring af artikel 3 og 4, stk. 2, i direktiv 87/102 (som ændret ved direktiv 90/88), for at man kan kræve anvendelse af et symbol i tilknytning til det eksisterende udtryk "de årlige omkostninger i procent" i alle reklamer for forbrugercredit og skriftlige aftaler med forbrugerne.

---

¹³ Fodnote 3 i KOM(95) 117, beretning om gennemførelsen af direktiv 87/102/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugercredit.

¹⁴ Der blev afholdt møder i Bruxelles i april 1995 og januar 1996, og der har siden været direkte kontakter.

^{14a} Den franske og italienske version af direktivet omtaler ikke en "beslutning".

¹⁵ Punkt 113-120 i rapporten.

11. For at harmonisere de forskellige eksisterende sproglige udgaver af direktivet kræves en ændring af artikel 1a 1.a) i den engelske og græske udgave af direktivet¹⁶. Artiklen skal nu have følgende ordlyd (identisk med ordlyden i den franske udgave):

The annual percentage rate of charge, which shall be that rate, on an annual basis, which equalises the present value of all commitments (loans, repayments and charges), future or existing, agreed by the creditor and the borrower, shall be calculated in accordance with the mathematical formula set out in Annex II.

og den foreslåede ordlyd for den græske version af artikel 1a 1. a) er følgende:

"Το συνολικό ετήσιο πραγματικό ποσοστό επιβάρυνσης που εξισώνει σε ετήσια βάση τις παρούσες αξίες του συνόλου των τρεχουσών ή μελλοντικών υποχρεώσεων (δανείων, εξοφλήσεων και επιβαρύνσεων) που έχουν αναληφθεί από το δανειστή και το (δανειζόμενο) καταναλωτή, υπολογίζεται σύμφωνα με το μαθηματικό τύπο που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ".

12. I henhold til artikel 1a 3. i direktivet kunne medlemsstater, som pr. 1. marts 1990 anvendte en gældende lovgivning, efter hvilken der var fastsat maksimumsgrænser for de årlige omkostninger i procent, og ifølge hvilken det var tilladt at undlade at tage hensyn til andre omkostninger end de i artikel 1a 2. nævnte, fortsat anvende disse bestemmelser (under forudsætning af, at forbrugeren blev informeret om disse omkostninger). Da ingen medlemsstat har gjort brug af denne mulighed, er det hensigtsmæssigt at lade artikel 1a 3. udgå. Under alle omstændigheder ville det være nødvendigt at lade denne artikel udgå, når formlen bliver bekræftet som foreslået i dette direktivforslag.
13. Som det fremgår af rapporten om gennemførelsen af direktiv 90/88/EØF, er den formel, der indgår i bilag II i direktivet, fuldstændig korrekt og bør stadfæstes i hele Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. Dette vil medføre en udskiftning i Tyskland, Frankrig og Finland af de formler, der i øjeblikket anvendes. Hverken den tyske eller den franske formel anvender eksponentiel beregning, hvilket medfører, at der i disse to tilfælde ikke kan gennemføres en rentes rente-beregning for et år, der gælder under alle forhold. De vigtigste forskelle i forhold til den tyske formel¹⁷ vedrører kortfristede kreditter, en form der i stigende grad anvendes blandt andet i forbindelse med kreditkort. Visse tyske banker anvender således allerede EF-formlen til beregning af rabatter, fordi det ældre system er uanvendeligt i tilfælde af uens afdrag. Med den franske formel¹⁸

¹⁶ Denne ændring er blevet drøftet med og godkendt af Irland og Det Forenede Kongerige (for så vidt angår ordene "that rate ... which equalises").

¹⁷ Se punkt 64-75 i rapporten om direktiv 90/88.

¹⁸ Se punkt 76-81 i rapporten om direktiv 90/88.

konverteres den månedlige rentesats til en årlig rentesats ved at der ganges med tolv. Dette er misvisende, fordi det ikke sker på grundlag af en rentes renteberegningsperiode på et år, og det fører til betydelige forskelle i forhold til EF-formlen. Franske forbrugerkreditter synes således i kontrakterne gunstigere for forbrugerne end andre medlemsstaters. Det tyske system er matematisk inkonsekvent og skaber kunstige forskelle i beregningerne, men dette har kun beskedne virkninger for de fleste almindelige afbetalingskreditter. Det franske system derimod indeholder så alvorlige afvigelser, at det vildleder ikke kun forbrugere fra andre lande men også franske forbrugere.

14. Et lån på 1000 ECU med renter på 10 ECU pr. måned giver eksempelvis følgende resultater under anvendelse af de forskellige formler:

Løbetid (måneder)	Omkostninger	Tysk metode	EF-metode	Fransk metode
6	60	21,49	22,29	20,29
12	120	24,66	23,70	21,46
18	180	24,27	24,00	21,65
24	240	24,34	23,84	21,58
48	480	23,09	22,86	20,75

De tyske afvigelser er signifikante for perioder på mindre end et år, mens de franske afvigelser er mere generelle og alvorligere.

15. Fordelene ved EF-formlen¹⁹ er, at anvendelsen af en eneste formel matematisk set er den eneste metode, hvormed det garanteres, at prisen repræsenterer de samme betingelser; at den sætter forbrugerne i stand til at købe ind tværs over grænserne på det indre marked; at den forenkler de juridiske rammer for forbrugerkredit i forskellige medlemsstater og fremmer konsekvensen i de nationale omsætningsforanstaltninger. Produktionsomkostninger for software-selskaber og finansielle institutioner vil blive nedsat på grund af besparelser hidrørende fra den størrelsesorden, der bliver tale om ved anvendelsen af en eneste formel på hele det indre marked. De potentielle omkostninger i forbindelse med tilpasning af computerprogrammer og prisstrukturer for at arbejde med EF-formlen er ikke et slående argument, eftersom bankerne i de medlemsstater, der allerede anvender formelen, allerede har foretaget denne investering. De banker, der nu vil blive nødt til at foretage en ændring, tilpasser regelmæssig deres programmer for at tage hensyn til juridiske ændringer baseret på retsafgørelser og administrative bestemmelser om emnet, og de anvender oven i købet allerede EF-formlen til visse (interne) beregninger.
16. Det er derfor nødvendigt at artikel 1a 5 udgå. Det er den artikel, der indtil den 31. december 1995 indeholdt en tilladelse (som blev anvendt af Tyskland og Finland) til, at de medlemsstater, som ønskede at opretholde en anden metode til beregning

¹⁹ Se punkt 82-93 i rapporten om direktiv 90/88.

af de samlede årlige omkostninger i procent, også kunne gøre dette. Som det er blevet demonstreret i rapporten om gennemførelsen af direktiv 90/88/EØF, bør den formel, der indgår i direktivets bilag II, stadfæstes i hele Det Europæiske Fællesskab og andre medlemmer af EØS. Som følge heraf er artikel 1a 5.a) (undtagelsen), artikel 1a 5.b) (henvisningen til rapporten og dette lovforslag) og artikel 1a 5.c) (henvisningen til den afgørelse, Rådet skal træffe) ikke længere nødvendige og bør udgå. Stadfæstelsen af den formel, der indgår i bilag II, vil medføre ændringer i den i øjeblikket gældende lovgivning i Tyskland, Frankrig og Finland.

17. Der er også foreslået sproglige ændringer i formuleringen af definitionerne i bilag II i visse sproglige versioner: spansk, fransk og nederlandsk.
18. Hvor direktivet i øjeblikket ikke fastsætter, med hvilken nøjagtighed beregningen af de samlede årlige omkostninger i procent skal finde sted, forudsætter eksemplerne i bilag III en nøjagtighed på mindst en decimal. De fleste medlemsstater kræver en nøjagtighed på mindst en decimal. Da mange medlemsstaters lovgivning om forbrugerkredit dækker større beløb og længere perioder end direktivet, bliver forskellene som følge af varierende nøjagtighed betydningsfulde, især i de medlemsstater, hvor realkredit omfattes af lovgivningen. **Det er derfor nødvendigt at kræve en nøjagtighed på to decimaler** (omend en nøjagtighed med en decimal kunne tillades, når forskellen er mindre end 50 ECU). Dette ville også medføre ændringer i bilag II og eksemplerne i bilag III.
19. I direktivets bilag II fastslås det, at tidsintervaller skal udtrykkes i "år eller brøkdeler af år". Dette stammer fra tiden før edb-alderen, hvor et år for at lette beregningen blev defineret som havende 12 ens måneder, 52 uger og 360 dage. Perioder, der benyttes til beregning af rentes rente, blev ligeledes sat til hele måneder eller år for at muliggøre en beregning pr. årets udgang. Dette fører til situationer, hvor den 31. dag i nogle måneder annulleres, og der tilføjes 2 dage til februar måned for at nå frem til 12 ens måneder af 30 dage. I praksis har de fleste medlemsstater (med undtagelse af Tyskland, Østrig, Sverige, Liechtenstein og Norge) indført den korrekte kalender i deres beregninger. Selv i de nævnte medlemsstater anvendes det korrekte kalenderår med 365 dage til visse beregninger. Anvendelse af et år på 365 dage er desuden i overensstemmelse med computerprogrammer over hele verden - computere beregner automatisk på grundlag af et år på 365 dage og antallet af dage i en given periode. Da forskellene i kreditrentesatser beregnet for et år med 360 dage og et år med 365 dage kan være betydelige, **er det nødvendigt, at bilag II ændres således, at et år forudsættes at have 365 eller 366 dage**²⁰. Dette ville også medføre ændringer i bilag II og eksemplerne i bilag III.
20. Dette forslag ville i praksis kun berøre Tyskland, Østrig, Sverige, Liechtenstein og Norge, som i øjeblikket anvender et år på 360 dage i deres beregninger.

---

²⁰ Danmark anvender et år på 365,25 dage som middeltal for 4 år for at tage hensyn til skudåret, men dette foreslås ikke for direktivet, fordi forskellene ikke ville være signifikante i en beregning, der anvender en nøjagtighed på 2 decimaler.

21. Der var endvidere behov for at rette en regnefejl i eksempel nr. 4 i bilag III - side 6: i stedet for 13,21% skulle svaret have været 13,1855 eller 13,19%. Denne rettelse er dog blevet overflødig efter omregning af eksemplerne på grundlag af en nøjagtighed med 2 decimaler og anvendelse af et år på 365 eller 366 dage.
22. Der fremsættes intet forslag på dette tidspunkt vedrørende listen i artikel 1a 2. i direktivet (de omkostningslementer, der ses bort fra ved beregningen af de årlige omkostninger i procent) da de fleste medlemsstater anvender de samme elementer, og de forskelle, der faktisk findes, er af minimal karakter. For så vidt angår ændring af ethvert andet væsentligt element i direktiv 90/88/EØF, kan ethvert forslag i så henseende behandles sammen med forslag om ændring af det oprindelige direktiv om forbrugerkredit, direktiv 87/102/EØF²¹.

Retsstillingen indtil vedtagelse af direktivforslaget

23. Som et resultat af ændrede omstændigheder som følge af udvidelsen af Den Europæiske Union til at omfatte Østrig, Finland og Sverige, og den forsinkede omsætning af direktiv 87/102 og 90/88 i visse medlemsstater, var Kommissionen ikke i stand til at forelægge den i artikel 1a 5.b) nævnte rapport ledsaget af et forslag inden den 1. juli 1995, og Rådet og Parlamentet kunne ikke vedtage det foreslåede udkast til direktiv inden den 1. januar 1996.
24. I henhold til artikel 1a 5.a) i direktiv 87/102 kunne medlemsstater som en overgangsforanstaltning fortsætte med at anvende bestemmelser vedrørende beregning af de årlige omkostninger i procent, der afviger fra bestemmelserne i direktivet, i en periode på 3 år begyndende den 1. januar 1993 (dvs. indtil 1. januar 1996). Kommissionen fortolker artikel 1a 5.b) som en implicit forlængelse af denne periode indtil vedtagelsen af direktivet, som der henvises til i artikel 1a 5.c). Tyskland, Frankrig og Finland kan derfor fortsat anvende eksisterende bestemmelser, der afviger fra bestemmelserne i bilag II i direktiv 87/102 indtil vedtagelsen af direktivforslaget.

---

²¹ En rapport om gennemførelsen, som blev offentliggjort i maj 1995 [KOM(95) 117 af 11.5.1995], gav anledning til reaktioner, som i øjeblikket drøftes i Kommissionen. Ethvert efterfølgende forslag om lovgivning herom kunne omfatte ændringer af direktiv 90/88.

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 96/
af 1996
om ændring af direktiv 87/102, som ændret ved direktiv 90/88, om indbyrdes
tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om
forbrugercredit**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 100A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg²,

i overensstemmelse med proceduren i artikel 189B i traktaten³, og

ud fra følgende betragtninger:

For at fremme det indre markeds oprettelse og funktion og sikre forbrugerne et højt beskyttelsesniveau bør der anvendes en ensartet metode til beregning af de årlige omkostninger i procent i hele Det Europæiske Fællesskab;

i artikel 5 i Rådets direktiv 87/102/EØF⁴ træffes der afgørelse om indførelse af en fællesskabsmetode eller -metoder til beregning af de årlige omkostninger i procent i forbindelse med forbrugercredit;

for at indføre denne ensartede metode er det ønskeligt, at der udarbejdes en enkelt matematisk formel til beregning af de årlige omkostninger i procent, og at fastsætte de kreditomkostningselementer, der skal indgå i beregningen, ved angivelse af de omkostninger, der ikke skal modregnes;

ved bilag II i direktiv 90/88/EØF⁵ indførtes en matematisk formel til beregning af de årlige omkostninger i procent, og i artikel 1, stk. 2, i direktiv 90/88 fastsattes, hvilke omkostninger der skulle ses bort fra ved beregningen af de "samlede omkostninger i forbindelse med forbrugercredit", som forbrugeren skal betale;

1

2

3

⁴ EFT L 42 af 12.2.1987, s. 48.

⁵ EFT L 61 af 10.3.1990, s. 14.

medlemsstater, som inden den 1. marts 1990 anvendte bestemmelser, som tillod anvendelse af en anden matematisk formel til beregning af de årlige omkostninger i procent, kunne fortsætte med at anvende dem i en overgangsperiode på tre år fra den 1. januar 1993;

Kommissionen har forelagt en rapport for Rådet⁶, som på baggrund af den opnåede erfaring åbner mulighed for at anvende en enkelt matematisk formel på fællesskabsplan til beregning af de årlige omkostninger i procent;

ingen medlemsstater har anvendt artikel 1a 3. i direktivet, i henhold til hvilken der ses bort fra bestemte omkostninger ved beregningen af de årlige omkostninger i procent i visse medlemsstater, hvorfor denne artikel er blevet overflødig;

det er nødvendigt at foretage beregningerne med en nøjagtighed på 2 decimaler og under anvendelse af et år på 365 eller 366 dage;

forbrugerne bør have mulighed for at genkende de udtryk, der anvendes i forskellige medlemsstater for at angive de "årlige omkostninger i procent", og anvendelse af et fælles symbol til supplerung af det eksisterende udtryk bør være obligatorisk i alle reklamer for forbrugercredit og skriftlige aftaler med forbrugere i hele Det Europæiske Fællesskab -

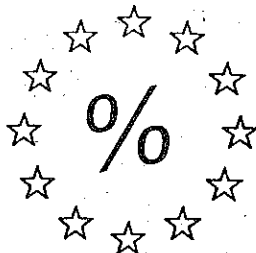
UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

---

⁶ KOM(96)79

Artikel 1

Hvorsomhelst udtrykket "årlige omkostninger i procent" eller det tilsvarende udtryk på et andet fællesskabssprog anvendes som krævet i henhold til direktiv 87/102, skal det ledsages af følgende symbol:

Artikel 2

Artikel 1a 1.a) affattes således:

- i direktivets græske udgave:

"Το συνολικό ετήσιο πραγματικό ποσοστό επιβάρυνσης που εξισώνει σε ετήσια βάση τις παρούσες αξίες του συνόλου των τρεχουσών ή μελλοντικών υποχρεώσεων (δανείων, εξοφλήσεων και επιβαρύνσεων) που έχουν αναληφθεί από το δανειστή και το (δανειζόμενο) καταναλωτή, υπολογίζεται σύμφωνα με το μαθηματικό τύπο που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ".

- i direktivets engelske udgave:

The annual percentage rate of charge which shall be that rate, on an annual basis which equalises the present value of all commitments (loans, repayments and charges), future or existing, agreed by the creditor and the borrower, shall be calculated in accordance with the mathematical formula set out in Annex (II).'

Artikel 3

Artikel 1a 3. udgår.

Artikel 4

Artikel 1a 5. udgår.

Artikel 5

Artikel 3 ændres således:

Med forbehold af Rådets direktiv 84/450/EØF af 10. september 1984 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om vildledende reklame, som ændret ved Rådets direktiv .../96 af .... 1996 om sammenlignende reklame, samt regler og principper vedrørende illoyal reklame, skal enhver reklame eller ethvert kredittilbud, der er fremlagt eller slået op i forretningslokaler, og hvori en person erklærer sig rede til at yde en kredit eller formidle indgåelse af kreditaftaler, og som indeholder angivelse af rentesats eller andre tal vedrørende kreditomkostningerne, også indeholde angivelse af de samlede årlige omkostninger i procent, ledsaget af det i artikel 1 i dette direktiv anførte symbol, i form af et repræsentativt eksempel, hvis dette er den eneste hensigtsmæssige fremgangsmåde.

Artikel 6

Artikel 4, stk.2, litra a), ændres således:

- a) en angivelse af de samlede årlige omkostninger i procent, ledsaget af det i artikel 1 i dette direktiv anførte symbol;

Artikel 7

Det hertil knyttede bilag I bliver herefter bilag II og erstatter bilag II i direktiv 87/102 (som ændret ved direktiv 90/88).

Artikel 8

Det hertil knyttede bilag II bliver herefter bilag III og erstatter bilag III i direktiv 87/102 (som ændret ved direktiv 90/88).

Artikel 9

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for senest den 31. december 1996 at efterkomme dette direktiv og underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse foranstaltninger, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 10

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

1996

BILAG I

BILAG II

GRUNDLIGNING DER ANGIVER ÆKVIVALENSEN MELLEM DELS LÅNENES, DELS TILBAGEBETALINGSYDELSESNES OG OMKOSTNINGERNES VÆRDI

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{t_K}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{t'_{K'}}$$

Betydning af bogstaver og symboler:

- K er løbenummeret for et lån
- K' er løbenummeret for en tilbagebetalingsydelse eller en omkostningsbetaling
- A_K er størrelsen af lån nummer K
- $A'_{K'}$ er størrelsen af tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling nummer K',
- Σ er tegnet for en opsummering,
- m er løbenummeret for sidste lån
- m' er løbenummeret for sidste tilbagebetalingsydelse eller sidste omkostningsbetaling
- t_K er tidsintervallet, udtrykt i år eller brøkdele af et år, mellem tidspunktet for lån nr. 1 og tidspunkterne for tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling for de følgende lån nr. 2 til m
- $t'_{K'}$ er tidsintervallet, udtrykt i år eller brøkdele af et år, mellem tidspunktet for lån nr. 1 og tidspunkterne for tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling nr. 1 til m'
- i er omkostningerne i procent, som kan beregnes (ved algebra, ved successive tilnærmelsesvise beregninger, eller ved et edb-program), når de øvrige dele i ligningen er kendte gennem aftalen eller på anden måde.

Noter:

- De beløb, parterne betaler på forskellige tidspunkter, er ikke nødvendigvis lige store og betales ikke nødvendigvis med lige store intervaller.
- Begyndelsestidspunktet er tidspunktet for det første lån.
- Intervaller mellem de ved beregningen anvendte tidspunkter udtrykkes i år eller brøkdele af år. Et år beregnes til 365/6 dage.
- Beregningsresultat skal angives med en nøjagtighed på 2 decimaler. Hvis den tredje decimal er 5 eller derover, forhøjes den anden decimal.

BILAG II
"BILAG III

NOGLE BEREGNINGSEKSEMPLER

Eksempel nr. 1

Det lånte beløb S = 1 000 ECU pr. 1. januar 1994

Det tilbagebetales med en enkelt ydelse på 1.200 ECU den 30. juni 1995 (547 dage efter långivningstidspunktet).

Ligningen bliver:

$$1000 = \frac{1200}{(1+i)^{\frac{547}{365}}}$$

eller

$$(1+i)^{\frac{547}{365}} = 1,2$$

$$1 + i = 1,129444207$$

$$i = 0,129444207$$

Dette tal afrundes til 12,94 %.

Eksempel nr. 2:

Det aftalte beløb er S = 1 000 ECU, men långiver fradrager 50 ECU som stiftelsesprovision m.v., således at lånet i virkeligheden kun andrager 950 ECU; tilbagebetalingen med 1.200 ECU sker som i det første eksempel den 30. juni 1995.

Ligningen bliver her:

$$(1+i)^{\frac{547}{365}} = 1,2$$

$$950 = \frac{1200}{(1+i)^{\frac{547}{365}}}$$

eller

$$(1+i)^{\frac{547}{365}} = \frac{1200}{950} = 1,263157$$

$$1 + i = 1,1688996$$

$$i = 0,1688996 \dots$$

Afrundet til 16,89%.

Eksempel nr. 3

Det lånte beløb er på 1 000 ECU, der skal afdrages med to ydelser på hver 600 ECU, der betales efter henholdsvis et og to år.

Ligningen bliver:

$$1000 = \frac{600}{1+i} + \frac{600}{(1+i)^2} = \frac{600}{1+i} + \frac{600}{(1+i)^2}$$

Den kan løses ved algebra og giver som resultat $i = 0,1306623$, afrundet til 13,07 %.

Eksempel nr. 4

Det lånte beløb er på 1.000 ECU pr. 1. januar 1994, og de beløb, låntager skal udrede, er:

Efter 3 måneder	(0,25 år)	272 ECU
Efter 6 måneder	(0,5 år)	272 ECU
Efter 12 måneder	(1 år)	544 ECU

I alt 1 088 ECU

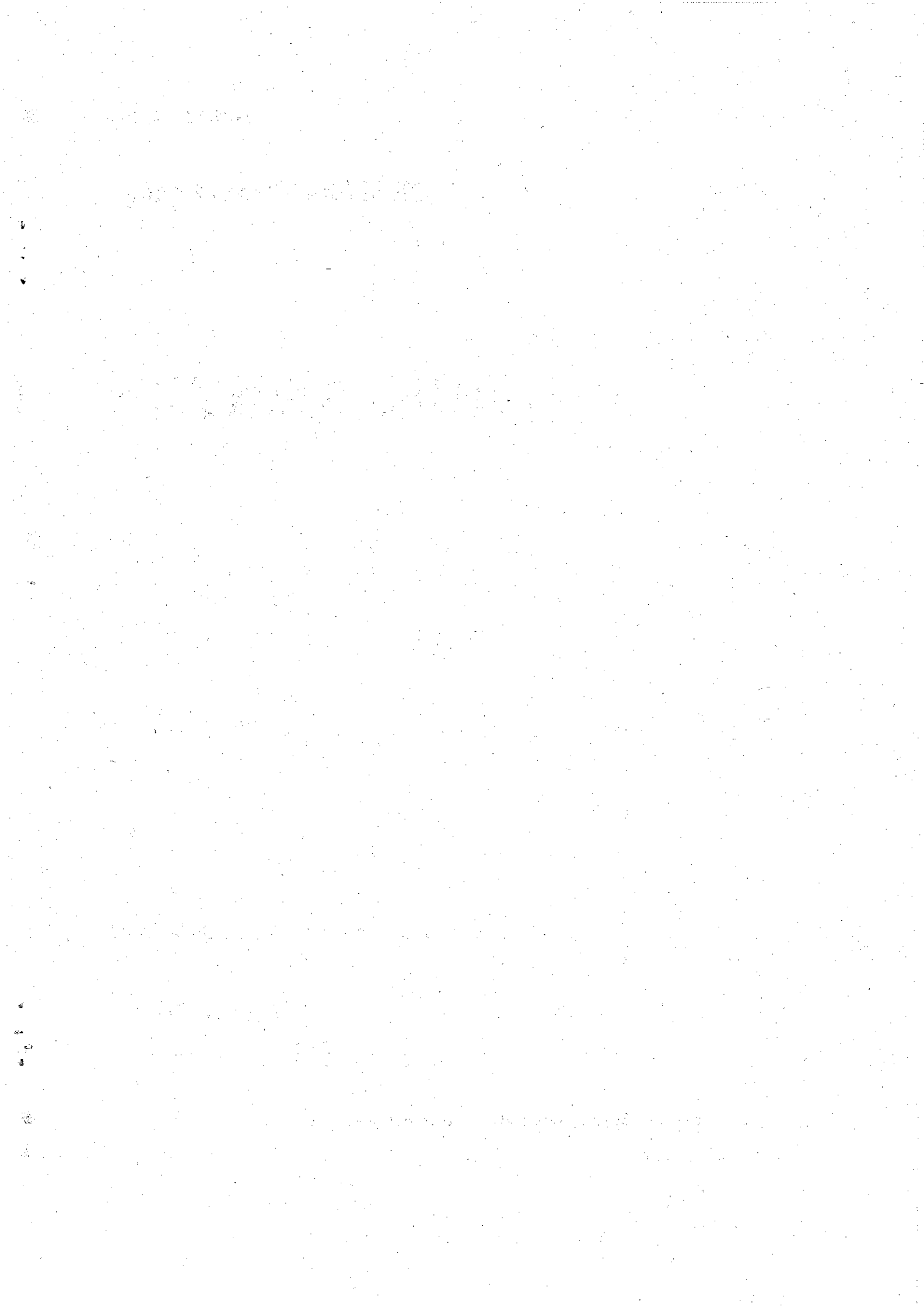
Ligningen bliver:

$$1000 = \frac{272}{(1+i)^{\frac{89}{365}}} + \frac{272}{(1+i)^{\frac{180}{365}}} + \frac{544}{(1+i)^{\frac{365}{365}}}$$

Med denne ligning kan i beregnes ved successive tilnærmelsesvise beregninger, som kan programmeres på en lommeregner.

Resultatet bliver:

$i = 0,13226$ afrundet til 13,23 %.

ISSN 0254-1459

KOM(96) 79 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

10 06

Katalognummer : CB-CO-96-090-DA-C

ISBN 92-78-00973-3

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

L-2985 Luxembourg